

Gorenjski Glas

SREDA, 24. DECEMBRA 2008

Leto LXI, št. 103, cena 1,25 EUR, 19 HRK | ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK | ČASOPIS IZHAJA OB TORIJKIH IN OB PETEKIH | NAKLADA: 22.000 IZVODOV | WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Slovenski božič je vedno najlepši

Ne samo zaradi praznika samega, ampak zato, ker smo se v božičnih dneh leta 1990 odločili za samostojno državo.

JOŽE KOŠNJEK

Pred nami so praznični dnevi. Drevo bo sveti večer s tradicionalnimi polnočnicami po slovenskih cerkvah. Jutri bo božič, najbolj spoštovan verski, družinski in ljudski praznik. Pojutrišnjem, na praznik prvega mučenika Štefana, pa bo državni praznik dan samostojnosti in enotnosti.

Slovinci imamo radi praznike. Praznovali smo jih v vojnah in miru, v težkih in sproščenih časih. Čeprav se začnemo hujši časi, ko bo za nekatere tudi manj kruha, ni razloga, da se svojih

praznikov ne bi veselili tudi sedaj.

Božični praznik je za Slovence nekaj posebnega. Za nas je najlepši ne le zaradi spomina na božični dogodek pred dobrimi 2000 leti, ampak zaradi prelomnih predbožičnih dni leta 1990, ko smo se na plebiscitu 23. decembra z veliko večino odločili za samostojno in demokratično državo. To je bilo eno najlepših božičnih daril v zgodovini našega naroda. Tistega leta so polnočni zvonovi bili najlepše, najglasnejše.

Božič je verski, ljudski in predvsem družinski praznik.

Čeprav je njegovo sporočilo vsako leto enako, je odgovor nanj vsakič drugačen, je zapisal v božični poslanici ljubljanski nadškof in predsednik Slovenske škofovske konference Alojz Uran. Svet se spreminja, v središču teh dogajanj pa je človek. Vsa neravnovesja, zaradi katerih danes trpijo ljudje, imajo korenine v človekovem srcu. Tukaj se začneta mir in vojna, ljubezen in sovraštvo, življenje in smrt. Od nas je odvisna usoda sveta. Mi smo odgovorni, da bodo tudi prihodnji božični prazniki vznemirljivi, vendar mirni.

Božič, verski, družinski in ljudski praznik / Foto: Gorazd Kavčič

Merkur iztisnil male delničarje

Merkurju oziroma lastnikom, vodi jih Bine Kordež, je uspelo iztisniti male delničarje. Peter Beton, eden od njih, je presenečen in napoveduje odškodninsko tožbo.

BOŠTJAN BOGATAJ

Kranj - Januarja letos je večina delničarjev Merkurja (99,99 odstotka) sprejela sklep, da se uspešno izveden prevzem družbe v skladu z zakonom o prevzemih zaključijo z iztisnitvijo malih delničarjev. Tako bi imel Merfin (skupaj s Savo, Banko Koper in Interfin Naložbe) v lasti celotni Merkur.

Zaradi izpodbojnih tožb je bila uresničitev sklepa o iztis-

njenju malih delničarjev zadržana, v ponedeljek pa je okrožno sodišče vpis sklepa v sodni register dovolilo in s tem omogočilo stoterici Merkurjevih menedžerjev, z Binetom Kordežem na čelu, lepo božično darilo. V Merkurju pravijo, da sklep sodišča omogoča izvedbo obljubljenega plačila 405 evrov na delnico preostalim 676 delničarjem, ki imajo (so imeli) v lasti 0,79 odstotka delnic Merkurja.

Bine Kordež / Foto: Gorazd Kavčič

Na skupščini so bile napovedane izpodbojne tožbe, zato je bil Peter Beton (lastnik Mladinskega servisa Kranj) nad odločitvijo sodišča presenečen: "Nič ne vem o tem. Imamo vloženo izpodbojno tožbo, na ustavnem sodišču pa še vlogo za oceno ustavnosti zakona o gospodarskih družbah, ki omogoča iztisnitvijo malih delničarjev. Šli bomo v odškodninsko tožbo. Delnice so lastnina, ki je nihče ne more ukrasti."

TUDI NA KRATEK ROK VAM PONUJAMO VEČ
PONUDBA ZA VEZANE VLOGE
velja do 6. januarja 2009.

do **5,3%**

Gorenjska Banka
Banka o prihodnosti

Veselo praznovanje božiča,
dneva samostojnosti in enotnosti
vam želi
Gorenjski Glas

Naslednja številka Gorenjskega glasa bo izšla v torek, 30. decembra.

SLOVENSKA POSTELJA
www.postelja.com

Vesel božič,
srečno 2009 in
obilno dobrega spanja!

Loni leto varčevanje z obrestno mero do 6,50 %
Želimo vam lepe praznike in srečno 2009!

HRANILNICA LON
Bleševcova 2, Kranj, 04 28 00 777, www.lon.si

103 vsebina	AKTUALNO Božično izročilo je družina Frančiškani pater Leopold Andrej Grčar z Brezje je za doktorsko disertacijo raziskoval zgodovino in pomen jaslic. 3	GORENJSKA Koledniki ob jaslicah V župnijski cerkvi v Železnikih je njihov rojak, svetovno znani tenorist Janez Lotrič, pel slovenske ljudske kolednice iz nove pesmarice skladatelja Janeza Močnika. 6	ŠPORT Najbolj čaščeni junaki Pekinga V Cankarjevem domu se je nastova najboljša športnica Slovenije veselila plavalca Sara Isakovič, najboljši športnik je Primož Kozmus, najboljša slovenska ekipa pa je blejski veslaški četverec. 7	RAZGLEDI Revščina kviri in ubija ljudi Pogovor s Pedro m Opeko, najbolj znanim slovenskim misijonarjem, članom misijonske družbe Lazaristov, ki deluje na Madagaskarju. 11	VREME Danes bo še precej jasno. V četrtek in petek bo več oblačnosti. Ponekod lahko rahlo sneži. Ob koncu tedna bo še nekoliko hladneje. -4/2°C jutri: pretežno oblačno
----------------	--	--	--	--	---

KRANJ

Klep o ustavni odločbi

Ko je prejšnji teden ustavno sodišče pritrilo sodnikom glede zakona o plačah v javnem sektorju, se je na ustavno odločbo odzvalo tudi gibanje za slovensko narodno spravo Združeni ob lipi sprave. Njegov predsednik Stanislav Klep meni, da plače sodnikov in njihovo enačenje s poslanci in ministri niso pravi problem, temveč gospodarska kriza in narodna sprava. Ob tej ustavni odločbi pa je spomnil na neupoštovanje ustavne odločbe iz leta 1992, izrečene v korist Demos-Krambergerjeve združene liste z Lipo sprave, ki je ni spoštovalo niti ustavno sodišče niti predsednik predsedstva Slovenije Milan Kučan. Zanj Klep pravi, da bi moral takratne volitve preložiti za 14 dni, da bi imel Klep priložnost listo predstaviti volivcem. Protustavno ravnanje predsednika je imelo po Klepovem mnenju vpliv na vse nadaljnje volitve. Dodaja še, da je leta 2002 tedanji predsednik okrožnega sodišča v Ljubljani in sedanjí minister za pravosodje Aleš Zalar preprečil vpis tožbe proti državi in Milanu Kučanu. D. Ž.

O ukrepih zoper krizo

Državni zbor je na izredni seji na pobudo opozicije razpravljal o (prepočasem) odzivanju slovenske vlade na posledice gospodarske krize v svetu.

DANICA ZAVRL ŽLEBIE

Ljubljana - Na začetku izrednega zasedanja je državni zbor sprejel noveli zakona o davčnem postopku in zakona o dohodnini, ki bosta tako začeli veljati že 1. januarja. Prenovljeni zakon o davčnem postopku prinaša spremembe pri določitvi višine akontacij davka od dohodkov pravnih oseb, medtem ko se z novelo zakona o dohodnini davčno razbremenjujejo samostojni podjetniki, kmetje in druge fizične osebe, ki opravljajo dejavnost. Pri določitvi višine akontacij davka od dohodkov pravnih oseb se bo za leto 2009 upoštevala stopnja davka, ki bo veljala prihodnje leto (21 odstotkov) in ne letošnja, ki znaša 22 odstotkov. Zavezanec za ta davek bodo tako lahko prihodnje leto plačevali akontacije v zmanjšani višini. Z novelo zakona o davčnem postopku se poleg tega na novo določa odpis davka pri sračkih in prisilnih poravnava, uvaja osebno vročanje odločb v določenih primerih, davčna uprava pa zavezanecem, katerih dohodki v posameznem letu ne presegajo zneska splošne olajšave, ne bo več izstavljal informativnega izračuna dohodnine. Z novelo zakona se zvišuje tudi investicijska olajšava, in sicer z 20 na 30 odstotkov vrednosti investiranega zneska, ukinja pa se tudi omejitve v absolutnem znesku. Opozicijska SDS je vložila dopolnilo, po katerem naj bi se po zakonu o dohodnini zvišala splošna olajšava za viaganja v raziskave in razvoj z 20 na 40 odstotkov, vendar dopolnilo ni bilo sprejeto.

Premier Borut Pahor in finančni minister Franc Križanič med poslanci / Foto: Tina Dukič

V parlamentu se je nato nadaljevala večurna razprava o odzivanju slovenske vlade na posledice gospodarske krize. Vlada je že sprejela paket ukrepov, namenjenih blažitvi učinkov gospodarske krize in z njimi je nastopila pred državnim zborom. O ukrepih, s katerimi bo Slovenija omejevala naraščanje brezposelnosti, zagotavljala likvidnost podjetij in ohranjala konkurenčnost na mednarodnih trgih, so govorili premier Borut Pahor ter ministri s področja financ in gospodarstva. Doslej sprejeti ukrepi vlade v boju zoper krizo so vredni nekaj več kot osemsto milijonov evrov, vane so zajeti tudi ukrepi, povezani s sprejetima zakonskimi novelama. Za upočasnitev padanja gospodarske rasti je namenjenih 70 milijonov evrov, za izboljšanje

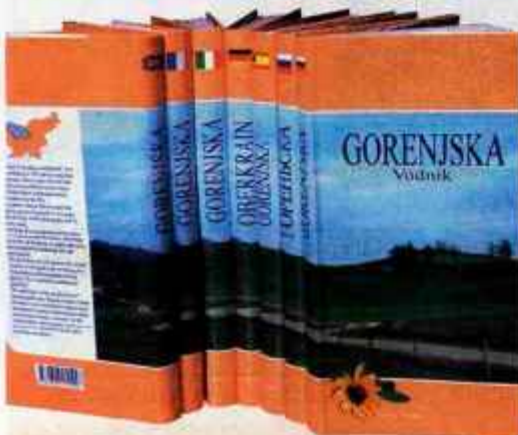
likvidnosti podjetij in zagotovitev delovnih mest 668 milijonov evrov ter za povečanje izdatkov v raziskave in razvoj ter izobraževanje 68 milijonov evrov. To ne bo zadnji paket ukrepov, zatrjuje vlada, pri sedanjih je upoštevala takšne, ki imajo največje učinke na gospodarsko rast in zaposlenost. Poslanci so se z njimi seznanili in večinoma ocenili, da gredo v pravi smeri. Opozicija, ki je predlagala to razpravo o prepočasem ukrepanju vlade v izogib in ublažitev negativnih vplivov svetovne gospodarske krize v državnem zboru, pa še vedno meni, da ukrepi ne zadoščajo. Poslanec SDS Branko Grims je denimo očital, naj si vlada ne pripelja tuje perja, češ da je več zakonov (med njimi tudi ukinitve davka na izplačane plače) sprejela ali pred-

lagala že njihova vlada. Ta je tudi pustila zelo dobro zaupščino. Meni, da o gospodarski krizi v Sloveniji še ne moremo govoriti, lahko pa se

Za upočasnitev padanja gospodarske rasti je namenjenih 70 milijonov evrov, za izboljšanje likvidnosti podjetij in zagotovitev delovnih mest 668 milijonov evrov ter za povečanje izdatkov v raziskave in razvoj ter izobraževanje 68 milijonov evrov.

pojavi, če ne bo dovolj hitrih in odločnih ukrepov. Opozarja tudi, naj se denar nameni razvoju, ne pa za "nerazumne stvari, kot je v Beogradu obljubljeno izplačilo odškodnin izbrisanim".

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme **MARUJA ŽAGAR** z Zgornjega Jezerskega.

Knjiga "Gorenjska Vodnik"

predstavlja Gorenjsko na 312 straneh.

Vsebuje 2000 fotografij, 50 kvalitetnih zemljevidov in podrobnih opisov lepot gorenjske pokrajine v slovenščini in šestih svetovnih jezikih.

Cena enega vodnika je 29 EUR + poštnina.
Naročniki Gorenjskega glasa imajo 10-odstotni popust.

Naročanje: po telefonu št. 04/201 42 41 ali po e-pošti: narocnine@g-glas.si

Gorenjski Glas

Slovenija še premalo ostra

MATEJKA RANT

Rdeča luč Slovenije Hrvaški pri pristopnih pogajanjih

Jože Dakskobler, Podbrdo:

"Slovenska vlada je ravnila povsem pravilno. Prejšnja leta smo bili kar preveč popustljivi do Hrvaške. To bi morali narediti že veliko prej, pa bi bil zdaj mir."

z Evropsko unijo je sprožila pravi vihar na svetovnem spletu. Skupini pod imenom Bojkot slovenskih proizvo-

Bogomir Gajšer, Kranj:

"Povsem pravilno, kar so naredili. Ta agonija traja že petnajst let. Hrvatom smo preveč popuščali in jim vse verjeli. Upajmo, da bo to zdaj le prispevalo k rešitvi."

dov se je na Facebooku pridružil že več kot 35 tisoč članov. Na spletu med drugim Slovencem ponujajo tudi al-

Ivanka Mazora, Kranj:

"Še predolgo so čakali, saj je bilo dosti časa, da bi to uredili že prej. Prav je, da so se postavili za našo zemljo. Hrvati so trmasti, z njimi se bo težko pogajati."

Miha Vovk, Moše:

"Prav so naredili, še premalo ostra. Upam, da bodo začeli zdaj Hrvati razmišljati z glavo glede meje. Za nas pa bi to lahko pomenilo, da nam bo zdaj uspelo več iztržiti."

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Božično darilo
z nagradnim vprašanjem

Gorenjski glas podarja 25 brezplačnih vstopnic za Veliki dobrodelni koncert, ki ga organizira Lions klub Škofja Loka. Koncert bo 24. januarja 2009 ob 19. uri v Športni dvorani Medvode. Nastopili bodo: Orkester Simfonika Vrhnika, mešana pevska zbor Mavrica in Svoboda in solistka Alenka Gotar. Odgovorite na nagradno vprašanje in si pridobite vstopnico: Na kateri dan v tednu bo koncert? Odgovore z vašim imenom, priimkom, naslovom in pripisom "za koncert" do 5. januarja 2009 pošljite na: Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj ali na e-naslov: narocnine@g-glas.si. Nagradenci bodo objavljeni v petek, 9. januarja 2009, vstopnice bodo prejeli po pošti. Vabljeni k sodelovanju! Vstopnice za koncert so tudi naprodaj na blagajni Gorenjskega glasa.

Božično izročilo je družina

"V jaslice sodijo Jezus, Marija in Jožef, vol in osel, pastirčki z ovčami in angel, kasneje pa še trije kralji in zvezda repatica," pravi frančiškanski pater Leopold Andrej Grčar z Brezjaj, ki je za doktorsko disertacijo raziskoval zgodovino in pomen jasluc.

JOŽE KOŠNJEK

Občudujem Vaše spoštovanje in zanimanje za božični dogodek v Betlehemu, za jaslice. O Božiču in jasluc pišete članke in knjige. Ljubitelje in izdelovalce jasluc ste združili v Društvo ljubiteljev jasluc Slovenije. Zakaj Vas je tako prevzel prav Božič?

"Začeti je treba v mojem otroštvu, ko sem po koncu druge svetovne vojne nekega dne pred Božičem prosil očeta, da bi šla v gozd po božično smrekico. Šla bova, je dejal oče, vendar bova poiskala slabšo, z vejami samo po eni strani, da ne bova poškodovala stvarstva, narave. Ob poti sva našla skromno smrekico, ki skoraj ni bila vredna pogleda. Jo odnesla domov in jo postavila v "bohkov kot". Čeprav je bila skromna, je bila tam tako lepa, da jo imam pred očmi še danes. Potem sem našel skalo in vanjo izklesal votlino. Ker nisem imel figuric, sem sveto družino izrezal s stare medvojne razglednice in jo postavil k skali, nad njo pa naredil majhen slammati nadstrešek. Vse življenje me spremlja spoznanje, da je Jezus stopil na našo Zemljo po poti siromaštva, največje skromnosti in odgovodovanja, ko ga nihče ni hotel sprejeti in se je moral z Marijo in Jožefom zateči v betlehemska votlina. Njegov prihod med nas je največja modrost in najgloblja človeška sreča, ki jo moramo odkrivati in v njej iskati odgovore na vsa človekova vprašanja."

Pater Leopold Andrej Grčar je od leta 1989 dalje član frančiškanske redovne družine na Brezjaj.

Družina je torej v središču božičnega praznovanja.

"Da, ko sem bil v Sveti deželi, sem tudi slišal, da je sveta družina iz Nazareta in Betlehema sveta trojica na zemlji. Jezus je prišel med nas po najbolj preprosti poti, s sveto družino. To pomeni, da je v božjem načrtu družina nekaj najbolj svetega in nedotakljivega. Skrivnost Božiča izhaja prav iz svete družine."

Se človeštvo danes dovolj zaveda pomena družine?

"Vprašanje je popolnoma utemeljeno. Človeštvo je pozabilo na smisel družine, ki je najpomembnejša na svetu. Če hočemo dati smisel združenju Evrope, če želimo zagotoviti mir v Afriki in drugih delih sveta, če hočemo

ozdraviti naš planet, ki se pogreza v 'imeti', ne pa 'biti', potem je treba začeti pri družini. Sveta nazaretska ali betlehemska družina nam mora biti pri tem vzor."

Danes postavljajo ljudje v jaslice vse mogoče figure in naprave, od železnic in raket do Sneguljčic in palčkov. Se Vam ne zdi, da je to pohabljanje izvirnega pomena jasluc?

"Dobro ste vprašali. To, kar ste našli, niso jaslice. To je popolno zanikanje njihovega bistva. Ko je Frančišek Asiški, ustanovitelj frančiškanskega reda, z dovoljenjem papeža za božič leta 1223 v votlini pri italijanskem mestu Greccio postavil žive jaslice, je velel svojemu

prijatelju grofu Giovanniju Velitu pripeljati le vola in osla. Zgodovinar Tomaso da Celano je zapisal, da je takrat ogromna množica ljudi napolnila gozd pred votlino, ki je žarela od soja bakel in sveč. Dogodek v Grecciu velja za začetek jasluc. Takšne, kakršne poznamo danes, so kasneje prvi začeli postavljati jezuiti. Kaj sodi v jaslice? Jezusček, Marija in Jožef, vol in osel in pastirji z ovčkami in angel, ki jim je oznanil, da se je v bližini rodil Jezus, in jih povabil, naj grejo k betlehemski votlini. Pred praznikom Treh kraljev postavimo v jaslice še njih in angela z zvezdo repatico. Za kaj drugega v jaslucih ni prostora. Zanje je bistveno, da stojimo pred njimi, premišljujemo in se veselimo, da je bil Jezus rojen med nami, ne pa čakamo, kdaj bo iz predora šinil vlak, kdaj bo iz luknje pokukal ježek in bo ribič ujel ribo, za sveto družino, ki je osrednji dogodek praznika, nam pa ni mar."

Kako boste Vi preželi božične praznike?

"Na sveti večer se bomo v naši redovni družini zbrali k molitvi in zapeli nekaj božičnih pesmi, nato pa se bomo lotili vsak svojih obveznosti. Moj božič je najsrečnejši takrat, če lahko ljudem v spovednici zaželim mir in veselje v življenju ter podarim brezmejni božji dar odveze."

Hvala, pater Leopold Grčar in še veliko veselih božičnih praznovanj tudi v imenu bralcev in naročnikov Gorenjskega glasa!

Vilo Prešeren bi radi porušili

Na mestu sedanje Vile Prešeren bi v družbi Condor Real radi zgradili funkcionalno primernejši objekt.

MATEJA RANT

Bled - Statične presoje objekta Vile Prešeren, ki so jih opravili pred časom, so pokazale, da se objekt poseja, je ob obravnavi sprememb prostorsko ureditvenih pogojev za središče Blede občinskim svetnikom pojasnila predstavnica City studia Maria Zlobec Vukšinič. Postopek za spremembo prostorsko ureditvenih pogojev so zato začeli na pobudo naložbenika, je razložila vodja oddelka za okolje in prostor Saša Repe, saj bi radi na tem mestu gradili nov objekt.

"Ocenjeno je, da je ob zadnji prenovi objekta Vila Prešeren prišlo do nestrokovnih posegov v konstrukcijo, prav tako pa je bila predvsem zaradi prizidav vila razvedrotena kot kulturna dediščina," so omogočitev novogradnje v sodelovanju s pristojnim zavodom za varstvo kulturne dediščine utemeljili v podjetju City-studio, v katerem so pripravili prostorske spremembe. Tudi v novem objektu bi ohranili gostinsko dejavnost, po besedah Marie Zlobec Vukšinič pa bi lahko v njem uredili tudi nastanitvene zmogljivosti. "Program bodo sicer podrobneje dolo-

čili na podlagi javnega natečaja," je še dodala. Po besedah direktorice družbe Condor Real Janje Jenšterle prostorske spremembe, ki so ta čas v javni razpravi, popravljajo nelogičnost prejšnjih prostorsko ureditvenih pogojev, ki niso dovoljevali novogradnje. Dodala je še, da so pred ponovnim odprtjem Vile Prešeren v aprilu izvedli dodatne geomehanske meritve, ki so potrdile varnost nadaljnje uporabe. "Zato smo Vilo rekonstruirali tako, da jo bomo v sedanji podobi lahko uporabljali še nadaljnjih pet do sedem let. Šele po tem obdobju jo bomo porušili in zgradili funkcionalno primernejši objekt."

Pri tem, je še pojasnila Janja Jenšterle, se zavedajo omejitve, predvsem naravovarstvenih, ki so za prostor res zahtevne. "Ker so namenjene varovanju naravne in ambientalne podobe jezera, je to razumljivo. Verjamejam pa, da se nam bo z vsemi zainteresirani institucijami, ko bomo pripravili projekt novogradnje, uspelo dogovoriti tako, da bo zadoščeno tako varovanju podobe Blejskega jezera kot funkcionalnim zahtevam novega objekta," je še dodala Janja Jenšterle.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Manja Volčjak

NAMESTNICA ODGOVORNE UREDNICE
Cveti Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:

Boštjan Bogataj, Alerika Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič,
Urta Petermel, Mateja Rant, Stojan Saje, Vilma Stanovnik, Simon Šubic,
Cveti Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir, Štefan Žargi;

stalni sodelavci:

Marijana Ahačič, Maja Bertonec, Matjaž Gregorič, Ana Hartman, Jože Košnjek,
Milena Mlakar, Miha Naglič, Jasna Paladin, Marjeta Smolnikar, Ana Volčjak

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jemaj Štritar, Tricikel

TEHNIČNI UREDNIK
Grego Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

LEKTORICA
Marjeta Vozlič

VODJA OGLASNEGA TRŽENJA
Mateja Žužič

Stanovanja najprej domačinom

Vse kaže, da se bo gradnja trgovine in stanovanj v Preddvoru vendarle začela. Investitor, podjetje Proloco, je dosegel dogovor z zavodom za varstvo kulturne dediščine in sedaj čaka na gradbeno dovoljenje.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Preddvor - Ivan Kavaš, direktor podjetja Proloco Jezersko, investitorja v poslovno-stanovanjsko stavbo sredi Preddvora, je povedal, da bo v priložnosti trgovina (750 kvadratnih metrov), v prvem nadstropju in mansardi pa 25 stanovanj. Predvorčani bodo tako slednjič prišli do trgovine, ki jo v kraju že težko pričakujejo. Lahko pa bodo kupovali tudi stanovanja, pri čemer imajo v prvi fazi domačini prednost.

"Ko smo projekt predstavili občinskemu svetu, smo videli, da je zanimanje lokalne skupnosti za stanovanja veliko. Želja župana in občinskega sveta je bila, da

"Do konca januarja bomo zbirali rezervacije zgolj z občani Preddvora, po pravomočnosti gradbenega dovoljenja pa začnemo sklepati pogodbe. To ne pomeni, da so domačini pozneje izključeni, nasprotno."

bi pri nakupu stanovanj dali prednost občanom Preddvora, zato sem obljubil, da na začetku prodaje

omogočimo občanom predkupno pravico," je povedal Ivan Kavaš. "Do konca januarja bomo zbirali rezervacije zgolj z občani Preddvora, po pravomočnosti

gradbenega dovoljenja pa začnemo sklepati pogodbe. To ne pomeni, da so domačini pozneje izključeni, na-

sprotno. Naša želja je kar največ stanovanj prodati domačinom."

Poleg prednostne pravice pri nakupu bodo imeli Predvorčani tudi ugodne kreditne pogoje pri banki, ki je partnerica investitorju. Zanimanja je precej, je povedal Ivan Kavaš, kar je pripisati tudi razmeroma ugodni ceni. Cene stanovanj se gibljejo od 1490 do 1800 evrov za kvadratni meter, kar je po Kavaševih besedah za petino do četrtino ceneje, kot so denimo primerljiva stanovanja v Kranju.

GORENJSKI GLAS (ISSN 0320-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 377961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d.o.o., Kranj / Direktorica: Manja Volčjak / Naslov: Bleiškovska cesta 4, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, fax: 04/201 42 13, e-mail: info@g-glas.si; mali oglasi in osumnice: tel.: 04/201 42 47 (sprejem na avtomatskem odzivu 24 ur dnevno); uslužne ure: vsak delovni dan od 8. do 19. ure / Gorenjski glas je polletnik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 22.000 izvodov / Redne priloge: Moja Gorenjska, Letopis Gorenjskeja (enkrat letno) in devet lokalnih prilog / Tisk: SET, d.d., Ljubljana / Naročnina: tel.: 04/201 40 41 / Cena izdava: 1,25 EUR, letna naročnina: 131,25 EUR; Redni plačniki imajo 10 % popusta, polletni 20% popusta, letni 25 % popusta; v cene je vključen DDV po stopnji 8,5 %, naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pritegnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglavne storitve: po eniku: oglasna trženja: tel.: 04/201 42 48.

BOHINJ

Bohinj za praznike zaseden

V Bohinju so med božičnimi prazniki kapacitete zasedene približno 30-odstotno, večina turistov pa bo prišla v Bohinj v času med 28. in 30. decembrom. Večina ponudnikov zasebnih namestitev je sprejemala prek novega leta najmanj petdnevne termine, hoteli in penzioni pa tudi krajše, tri-dnevne. Zasedenost prek novega leta je v hotelih trenutno približno 90-odstotna, še pa se najde kakšna prosta soba. Silvestrovanje je organizirano v večini hotelov in penzionov. Med gosti prevladujejo Slovenci in Hrvatje, nekaj pa jih bo prišlo tudi iz drugih evropskih držav - iz Anglije, Romunije, Belgije, Italije. Nemških gostov skoraj ni. Od 3. januarja so kapacitete v hotelih zasedene približno 40-odstotno, v penzionih in zasebnih sobah ter apartmajih pa slabše, vendar je povpraševanje po teh terminih v zadnjih dneh pričelo naraščati. Tudi za ta termin so značilni predvsem krajši - tri- do štiridnevni aranžmaji. P. L.

Obdarili otroke študentskih družin

Klub študentov Kranj je uspešno izpeljal dobrodelni projekt Mlade mamice.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj - Klub študentov Kranj je letos že dvanajstič po vrsti pomagal mladim staršem - študentom z dobrodelnim projektom Mlade mamice. "Obdarili smo 43 študentskih družin oziroma 50 otrok. Vsak otrok je dobil vrednostni bon v eni od otroških trgovin, v darilnem paketu pa so bile barvice, plastelin, šampon, čaj, knjiga, plišasta igrača, nogavice in sladkarije," je povedala Ana Zavrl, vodja letošnjega projekta Mlade mamice. Otroci so si ogledali božično-novoletno lutkovno predstavo

v izvedbi dijakin Gimnazije Kranj Kaje Jurgele in Maše Nahtigal, lutke je izdelal dijak Borut Ambrožič. Ob zaključku srečanja so organizatorji otrokom in njihovim staršem pripravili še pogostitev.

Na prireditvi sta bila tudi mamica Andreja Rupar in njen petmesečni sin Luka. "Sem absolventka nemščine in zgodovine, in ko imam obveznosti na fakulteti, pri varstvu sina priskoči na pomoč moja mami. Akcijo Kluba študentov Kranj vsekakor pozdravljam," je povedala Andreja Rupar. Letošnja posebnost projekta je dražba likovnih

del, ki bo, kot je povedal Matej Gal Pinter iz Kluba študentov Kranj, potekala prek interneta. "Na spletni strani www.lsk.si bo o tem več in-

formacij, ves izkupiček od prodaje slik gorenjskih umetnikov bo šel v sklad za projekt Mlade mamice za leto 2009," je povedal Matej.

VSEM OBČANKAM IN OBČANOM
OBČINE ŽELEZNIKI ŽELIMO VESEL
BOŽIČ, V LETU 2009 PA MNOGO
ZDRAVJA, SREČE IN USPEHOV.

ŽUPAN MIHAEL PREVC,
OBČINSKI SVET
IN OBČINSKA UPRAVA

Občankam in občanom občine
Cerklje na Gorenjskem želimo vesele božične
ter novoletne praznike.

Srečno 2009.

Župan Franc Čebulj
Občinski svet in občinska uprava

Življenje je kot nebo.
Včasih sivo, oblačno in
sploh temno.

Včasih je polno sonca in žarkov, ki
nas napolnijo s srečo in zadovoljstvom.
Stanovalci in delavci Doma upokojevcev Kranj
vam želimo, da bo Vaše leto 2009
kot nebo: polno sončnih žarkov in utrinkov,
ki bodo izpolnili vse skrite želje.

Modro skrbimo za vašo varnost.

S kakovostnimi zavarovanji in sodobnimi asistenčnimi storitvami.
Z iskreno željo, da pomislimo na vse. Na vse, kar je za vas neprecenljivo.

Varno, zdravo in srečno!

AdriaticSlovenica AS
Zavarovalna družba d.o.o. - Člani Skupine AD Group

Adriatic Slovenica PE KRANJ, Kidričeva cesta 2, 4000 Kranj, T: 04 281 70 00

www.adriatic-slovenica.si

Drage občanke, spoštovani občani občine Škofja Loka

Dnevi iztekljivega se leta so namenjeni veselju, saj se lahko s ponosom ozremo na prehojeno pot. Toliko bolj, ker to leto nikakor ni bilo lahko. Niti nam ne obetajo prv rožnatih časov.

Pa vendar to ni trenutek za obupavanje. Deed nam so smeli in uresničljivi načrti, zato je sedaj čas za prijetno druženje s prijatelji, z donacijami, s tistimi, ki jih imamo najraje. Skupaj smo močnejši, skupaj bomo pogumnejši. In skupaj bomo lahko dosegli veliko več...

Naj vam isto čas med božičnimi prazniki teče počasnije in naj se vam v prihajajočem letu izpolnijo vse skrite želje. Občanom Škofje Loke in vseh ljudi na dobre volje želimo obilo zdravja, zadovoljstva in medsebojnega razumevanja.

In iskrene čestitke ob dnevu samostojnosti.

Igor Drmljar
Župan Občine Škofja Loka

Občinski svet
Občine Škofja Loka

Občinska uprava
Občine Škofja Loka

Vsem občankam in občanom
občine Bled
želimo vesele božične praznike,
v letu 2009 pa obilo zdravja,
uspehov in sreče.

Župan Janez Fajfar,
občinski svet in občinska uprava

Žaupajte v mlado leto, ki prihaja z novimi obeti, željami in
lepimi nameni. Naj vam bo radodarno s srečnimi trenutki.

Želimo vesel božič in srečno novo leto.

Župan Damijan Ferne
s sodelavci v občinski upravi
in svetnicami in svetniki

Kriza ni prizadela jaslic

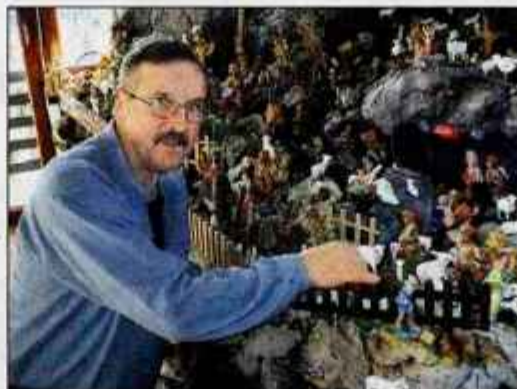
Vinko Pfajfar s Srednje Bele je letos na podstrešju hiše postavil še večje jaslice kot lani.

CVETO ZAPLOTNIK

Srednja Bela - Ko si je Vinko pred leti v frančiškanski cerkvi v Ljubljani ogledoval jaslice, ga je prešinila misel, zakaj ne bi tudi sam izdeloval in postavil jaslic. Naslednje leto jih je na podstrešju stanovanjske hiše na Srednji Beli postavil prvič, letos jih ima že sedmo leto zapored. "Ob sedanji finančni in gospodarski krizi slišimo pa radiu in televiziji samo še besedo "manj" - manj naročil, manj dohodka, manj zaposlenih ..., pri meni je vse "več" - jaslice so v primerjavi z lani še večje za več kot dva kvadratna metra, v njih je štirideset figur in objektov več, drugačna je tudi razporeditev," pravi Vinko in našteva: jaslice so na površini petdeset kvadratnih metrov, vseh figur, stavb in drugih objektov je več kot dva tisoč, od tega je osemsto ovc in sto osemdeset pa-

stircev. "Sem največji rejec drobnice," se šali in dodaja, da bo za pridobitev subvencije moral oddati vlogo na agencijo za kmetijske trge in razvoj podeželja. Letos je jaslicam dodal nov bunker za hlevček z domačimi živalmi, hišico iz bele breze in hišico, pokrito z mahom, poskrbel je za osvetlitev, ki zlasti v mraku in večeru pričara praznično vzdušje. Za otroke je ločeno od jaslic "postavil" Sneguljčico in sedem palčkov, ob njej pa še kopo in apnenico.

Vinko "nosi" jaslice v glavi vse leto, jaslicam nameni skoraj ves prosti čas. Kamorkoli se odpravi, na sprehod okoli Brda ali na izlet po Gorenjskem, vedno najde v naravi kaj koristnega za jaslice. Letos jih je začel postavljati pred 1. novembrom, za Miklavža jih je dokončal, na ogled bodo vse do 10. februarja. Z obiskovalci se rad pogovarja, jim

Vinko Pfajfar ob jaslicah

tudi postreže s piškoti, ki jih po starem receptu peče žena Francka. Vesel je občinskega priznanja, ki ga je dobil za izdelovanje in predstavljanje jaslic, lepih misli v knjigi vtisov, zadovoljnih obiskovalcev ... Vsako leto jih je več, največ na štefanovo, prihajajo iz vse Slovenije, tudi iz Maribora, Kopra ... "Mislil sem, da mladih jaslice ne

zanimajo," je prijetno presenečen, ko ugotavlja, da je med obiskovalci tudi veliko mladih. Ko bo februarja pospravil jaslice, bo že razmišljal o novih. Nekaj mesecev kasneje se bo upokojil in bo imel za jaslice še več časa. Načrtov za naprej ne razkriva, pravi le: "Še naprej želim ljudem lepšati praznike."

KRANJ

Majhno število testiranj na okužbo s HIV

V Sloveniji je bilo v zadnjih desetih letih, do vključno 26. novembra letos, zabeleženih 266 primerov okužbe s HIV, medtem ko je umrlo 38 bolnikov z aidsom. "Čeprav je s HIV pri nas v primerjavi z večino držav Evropske unije okuženih manj ljudi (le eden na tisoč prebivalcev), pa število odkritih novih okužb letos daleč presega tisto iz prejšnjih let," je povedala **Evita Leskovšek**, koordinatorka za preventivo v programu HIV/aids na Inštitutu za varovanje zdravja RS, in opozorila: "Značilno za Slovenijo je majhno število testiranj na okužbo s HIV. V letu 2007 je bilo na sto prebivalcev opravljenih 1,5 testa, kar je precej manj od številnih drugih evropskih držav. Trenutno je v Sloveniji najbolj ogrožena skupina moških, ki imajo spolne odnose z moškimi. Podatki namreč kažejo, da je povečano število novih diagnoz okužbe s HIV po letu 2003 izključno posledica porasta v tej skupini." Na Gorenjskem je možno anonimno testiranje na Zavodu za zdravstveno varstvo Kranj, od ponedeljka do petka po predhodnem naročilu na telefon 04/20 17 100. Brez naročanja je možen anonimen odvzem vsako sredo od 7. do 8. ure. Testiranje je možno opraviti z napotnico izbranega zdravnika ali samoplačniško.

V letu 2007 je po svetu živelo 33,2 milijona ljudi, okuženih s HIV, od tega jih je bilo na novo odkritih 2,5 milijona. Za boleznijo jih je v tem letu umrlo 2,1 milijona. Kar tretjina vseh novih okužb in smrti za aidsom je iz osmih držav podzaharske Afrike. S. K.

POSLOVNI BIRO d.o.o.
4000 Kranj, Stritarjeva ulica 7
Tel.: 04/281 39 00, fax: 04/281 39 07, EP: poslovni.biro@iol.net
ODVETNIK Damijan Pavlin, Kranj, Stritarjeva ulica 7,
NOTARKA Polona Pavlin Bohinc, Senčur, Delavska cesta 24,

POSLOVNI BIRO d.o.o. in
GORENJSKA NEPREMIČNINSKA DRUŽBA, d. o. o.,
Kranj, Stritarjeva ulica 7,

ŽELJLO svojim strankam, poslovnim partnerjem in občanom
vesele in zadovoljne božične praznike ter srečno in uspešno
polno novo leto.

Denar namenjen vozičnicam in poslovnim darilom bomo
namenili v humanitarne namene.

KRATKE NOVICE

TRBOJE

Zasavski fantje vabijo na koncert

V nedeljo, 28. decembra, ob 19. uri bo imelo letni koncert Pevsko društvo Zasavski fantje iz Trboje, ki ga vodi Katarina Žebovec. Pojejo večinoma slovenske ljudske pesmi, za poživitev pa so kot gostje na koncert povabili Trbojske ljudske pevke. M. Z.

KARUN

PRODAJA IN SERVIS FOTOKOPIRNIH STROJEV,
PISARNIŠKO MATERIAL IN OPREMA, d.o.o.
Koroška 35, 4000 KRANJ
tel.: 04/2260 751, fax: 04/2260 751

Vesele božične praznike,
v letu 2009 pa vam želimo, da bi našli srečo tam,
kjer jo iščete in najbolj potrebujete!

Vsak dan v letu je najboljši dan
in tudi leto 2009

naj bo en sam dober dan.

V njem je namenjeno veliko dobrih želja,

ki niso zveneče,

a s seboj prinašajo kar največ sreče.

Pokrajinski odbor
Socialnih demokratov za Gorenjsko.

Božični večer naj

prinese toplino in mir,

zdravje, sreča in ljubezen

naj vas spremljajo

vse dni novega leta.

K3 KERN
NEPREMIČNINE

MAISTROV TRG 12, KRANJ
TEL: 04/202 13 33,
202 25 66
GSM 051/320 700,
EMAIL: INFO@K3-KERN.SI
WWW.K3-KERN.SI

Tržič

Pravljčni dedek Mraz

Knjižnica dr. Toneta Pretnarja v Tržiču že vrsto let organizira od septembra do junija ure pravljic za otroke do osmega leta starosti. V pionirskem oddelku se ob četrtkih vedno dogaja kaj zanimivega, saj tam tudi ustvarjajo izdelke na temo pravljice. Ure vodijo **Joži Ahačič**, **Špela Jerala**, **Nejc Perko** in **Marinka Kenk Tomazin**. Kot je povedala slednja, imajo decembra in januarja razne igrice, ki jih pripravijo šole. Za zadnje letošnje srečanje so učenke in učenci podružnične šole Lom pod Storžičem zaigrali priredbo igrice Pehmino zdravilo za dedka Mraza, ki sta jo režirali **Janja Meglič** in **Mira Kračarič**. Živali so poiskale zdravilo za bolnega dobrega moža, ki je po ozdravitvi osrečil z darili igralce in nato še male obiskovalce. V knjižnici so dedku Mrazu prišepnili, da bi si oni želeli večji prostor za take prireditve. S. S.

Iz Bohinjske sirarne
vam želimo
vesele božične praznike,
v novem letu pa veliko sreče
in obilo užitek
ob bohinjškem siru.

**BOHINJSKA
SIRARNA**

Srečno 2009!

Našim zvestim strankam,
se za izbahano zaupanje
iskreno zahvaljujemo
in se veselimo vaših obiskov
v letu, ki prihaja.

Želimo vam vesel božič
ter srečno in uspešno novo leto!

Kmetijsko vrtnarski center - Sloga vrt
Kranj, Sučeva 27, Kranj
Naklo, Cesta na Okroglo 1a, Naklo
Kmetijsko tehnični center
Senčur, Kranjska 29, Senčur
Od ponedeljka do petka od 7. do 19. ure.
V soboto od 8. do 13. ure.

Žive jaslice v Snoviku

JASNA PALADIN

Snovik - Turistično društvo Tuhinjska dolina bo 26. in 30. decembra ob 17. uri tudi letos pripravilo zelo uspešen projekt Božične zgodbe z živimi jaslicami v Snoviku, ki je obe leti doslej privabil preko tisoč obiskovalcev.

"Božična zgodba ostaja ista, si pa vsako leto prizadevamo dodati kakšno spremembo in izboljšavo. Dodali smo nekaj novih igralcev, spremenili glasbeno in pevsko podlago, sicer pa sodelujemo z istimi krajanji, ki že dobro vedo, kaj je njegova naloga, zato kakšne dodatne vaje letos niso več potrebne," je povedala vodja etnološke sekcije v Društvu in pobudnica projekta Manja Žebaljec, ki ji je tudi letos uspelo zdru-

žiti približno sto članov društva in drugih krajanov, ki se v teh dneh že mrzlično pripravljajo na veliki dogodek. Nekoliko jim nagaja le vreme, saj je prizorišče razmočeno, zato jih čaka nekaj dodatnega dela s scenografijo. Vzdušje bodo namreč tudi letos pričarali s pravimi lesenimi stavbami, vodnjakom, hlevčkom in živimi živalmi.

"Prvo leto še nismo vedeli, da bo prireditev postala tradicionalna, zdaj pa je zaradi vsakoletnega množičnega obiska že jasno, da nas ljudje radi obiščejo. Bo pa treba na novo postaviti objekte, saj sprva nismo načrtovali, da bodo v Bizjakovih dolinah stali po več let," je še povedala Manja Žebaljec in razložila, zakaj bodo porabili sredstva, zbrana z vstopnicami.

Na enourni prireditvi tudi letos pričakujejo veliko obiskovalcev.

Koledniki ob jaslicah

V župnijski cerkvi v Železnikih je minulo nedeljo svetovno znani tenorist Janez Lotrič pel slovenske ljudske kolednice iz nove pesmarice skladatelja Janeza Močnika. Ob tej priložnosti so odprli tudi razstavo jaslic kiparke Ane Korenč.

ANA HAJTMAN

Železniki - Prireditev Koledniki ob jaslicah, ki so jo organizirali Župnija Železniki, Društvo ljubiteljev jaslic Slovenije in Unesco klub Cerklje, je minulo nedeljo v župnijski cerkvi sv. Antona v Železnikih privabila številne obiskovalce od blizu in daleč. Prireditev je bila še posebej slovesna, ker so v Železnikih gostili rojaka, svetovno znanega tenorista Janeza Lotriča, ki je že med mašo ob spremljavi organista Gašperja Jereba iz Stražišča prepeval adventne pesmi na besedila Filipa Terčelja, ki jih je za to priložnost uglasbil skladatelj Janez Močnik iz Cerklj.

Po maši je sledila predstava nove pesmarice slovenskih ljudskih božičnih pesmi in kolednic Jaz vem za eno štalico II v priredbi Janeza Močnika. Lotrič je ob spremljavi Gašperja Jereba na orglah zapel nekaj pesmi iz nove pesmarice, prireditev pa sta zaokrožila z železnikarsko novoletno kolednico Dekleta krast. Slednjo je

Pesmi iz nove pesmarice skladatelja Janeza Močnika (desno) je pel priznani tenorist Janez Lotrič (levo) ob spremljavi organista Gašperja Jereba. / Foto: Gorazd Kavčič

Močnik priredil prav za to priložnost in jo posvetil priznanemu tenoristu, ki je tudi tokrat s svojimi glasovnimi sposobnostmi navdušil občinstvo v do zadnjega kotička polni cerkvi.

Pesmarico je ob pomoči ministrstva za kulturo izdal Unesco klub Cerklje. Pesmi, zajete v novi pesmarici, so bile že doslej znane v priredbah za zbere odraslih pevcev

(ženski, mešani, moški), ki so leta 2004 izšle pri založbi KD Mohorjan, in v priredbah za triglasno petje (mladinsko ali dekliško), ki so pred letom dni izšle v pesmarici Jaz vem za eno štalico I v založbi cerkljanskega Unesco kluba. V sveže izdani pesmarici pa so tako na voljo tudi v priredbi za dvoglasno petje ob spremljavi orgel (ali klavirja).

Ob tej priložnosti so odprli tudi razstavo jaslic kiparke Ane Korenč iz Šmartnega pod Šmarno goro, ki bodo v župnišču v Železnikih na ogled do 28. decembra. Razstavo, ki jo je odprl Silvester Gaberšček z Ministrstva za kulturo, si ob nedeljah in praznikih lahko ogledate od 9. do 12. ure in od 14. do 16. ure, ob delavnikih pa od 16. do 18. ure.

Zeleni zimi krivi za slab izid

Prejšnji slabi sezoni (zaradi pomanjkanja snega) lahko ogrozita poslovanje STC Stari Vrh. Letos bo smučišče zagotovo odprto.

BOŠTJAN BOGATAJ

Gorenja vas - Na zadnji seji občinskega sveta Občine Gorenja vas-Poljane so svetniki obravnavali poročilo o poslovanju Smučarsko turističnega centra Stari Vrh, saj je občina (skupaj z občino Škofja Loka) največji lastnik podjetja. Pred dvema letoma so na Starem Vrhu zagnali težko pričakovano šestsedežnico, obrokov lizinga pa podjetje ne more odplačevati. "Vzrok slabega poslovanja je slaba finančna situacija," pravi direktor Matej Demšar in nadaljuje: "Občini sta bili že pred investicijo večinski lastniki, zato je bila to predvsem njuna odločitev. Slab finančni rezultat gre na račun dveh slabih sezon, zato smo šli v reprogramiranje obrokov in delni odpis obresti. Letos smo se pogovarjali tudi o vstopu novih lastnikov, vendar si Športni center Maribor tega letos ne more privoščiti."

Škofjeloški župan Igor Drakšler je predlagal prisilno poravnavo, vendar ta ne bi prinesla pravih učinkov,

Odprtja šestsedežnice so bili lani zelo veseli, danes pa lastnike in STC Stari Vrh mučijo zelene zime. / Foto: Tina Golč

zato v STC Stari Vrh upajo, da bodo lahko rešili letošnjo sezono, čeprav bo dolg še višji. Ali bodo manjši prihodki pomenili, da so dolgov večji od vrednosti premoženja, bo jasno že čez nekaj tednov. Demšarjev mandat se izteče 15. januarja, odločitev o nadaljnjem poslovanju pa je v rokah večinskih lastnikov. Žičnice naj bi na Starem Vrhu pognali ta konec tedna. Pred sezono so prodali za 74 tisoč evrov kart, v načrtu je bil (do novega leta) iztržek 250 tisoč evrov. Če

bo na smučišču do konca leta dober obisk, je možno doseči tudi to, zagotavlja Demšar. Očitke o slabem vodenju podjetja zavrača, saj je tako pokazala revizija: "Na zelene zime nimam vpliva. Občini sta šli odgovorno v investicijo, sedaj odločata o svoji naložbi, sam pa lahko takoj odstopim." Zanimivo je, da so letos z dokapitalizacijo v lastniško strukturo vstopili štirje novi, manjši družbeniki. Svetniki so poročilo o poslovanju za leto 2007 sprejeli.

Nova poslovna enota v **RADOVLJICHI!**

VAŠA NOVA BANKA JE ~~MORJA~~ BLIŽJE, KOT SI MISLITE.

V UniCredit Bank se vam želimo čim bolj približati. Zato smo za vas odprli novo poslovno enoto v Radovljici in pripravili posebno aktivno ponudbo. Obiščite nas med delavnikom med 8.30 in 16.30 uro na Gorenjski cesti 24. Veseli vas bomo. Osvobodimo se dvomov: www.unicreditbank.si/preizkusitenas

Let's start UniCredit Bank

Najbolj čaščeni junaki Pekinga

V Cankarjevem domu se je naslova najboljša športnica Slovenije prvič veselila plavalka Sara Isakovič, drugič je bil najboljši metalec kladiva Primož Kozmus, najboljša slovenska ekipa pa je blejski veslaški četverec z Rokom Kolandrom, Tomažem in Miho Pirihom ter Rokom Rozmanom.

VILMA STANOVNIK

Ljubljana - Ker se zaključuje olimpijsko leto, ko so športniki merili moči v Pekingu, je jasno, da so bili tudi pri izboru najboljših slovenskih športnikov v ospredju naši junaki Pekinga. In čeprav trenutno na belih tekaških poljih in strminah kraljuje lanske slovenska športnica leta, tekačica Petra Majdič, je bil srebrni sijaj olimpijske kolajne in naslov evropske prvakinja komaj 20-letne plavalka Žita Gorenjke Radovljice Sare Isakovič dovolj močan, da je Petra (osvojila je drugo mesto) naslov najboljša morala prepustiti Sari. "Poleg rekordov in kolajn na tekmah mi zelo veliko pomeni, da moje uspehe spremljajo in so nanje ponosni tudi drugi Slovenci. Tako sem lahko vzor tudi mladim športnikom, zlasti plavalcem, ki bi jih rada spodbudila, da vztrajajo na svoji športni poti. Čeprav je včasih tudi težko," je ob podelitvi priznanja povedala Sara Isakovič, ki ni skrivala veselja nad vsemi čestitkami in laskavimi priznanji, ki jih je dobila. "Meni so vsa ta priznanja lepo darilo. Sem čisto navadno dekle, res pa je, da se vsakdo pri svojem delu trudi, da je čim boljši," je dodala vedno nasmejana Sara, ki se je konec

Sara Isakovič in najboljša slovenska ekipa leta, veslači v četvercu brez krmarja: brata Tomaž in Miha Pirihi, Rok Rozman in Rok Kolander. / Foto: Tina Osk

tedna vrnila domov na Bled, saj od jeseni študira in trenira v ZDA. Tretje mesto je, prav tako z zasluženim bronasto olimpijsko kolajno osvojila judoistka Lucija Polavder.

V moški konkurenci je olimpijski prvak v metu kladiva Primož Kozmus zaslužil daleč največ glasov športnih novinarjev ter drugič zapored postal slovenski športnik leta, srečanje športnikov pa je izko-

ristil, da je znova opozoril na neurejen status vrhunskih športnikov. Za njim sta se uvrstila še dva slovenska olimpijska junaka, jadralca Vasilij Žbogor in strelec Rajmond Debevec. Prav tako so na oder Cankarjevega doma ponosno prikorakali člani blejskega veslaškega četverca Rok Rozman, brata Tomaž in Miha Pirihi ter Rok Kolander, ki so si s četrtim mestom v velikem

olimpijskem finalu prislužili naslov slovenske ekipe leta.

Zbrani, med njimi tudi predsednik države Danilo Türk in minister za šolstvo in šport Igor Lukšič, so zaploskali tudi trenerjem naših najboljših olimpijcev, pa tudi športnikom invalidom, ki so s paraolimpijskih iger prinesli tri odličja: Matej Pintar, Jožetu Fleretu in Franciju Pinterju.

Kranj bo košarkarsko mesto

Ta petek, 26. decembra, bo v športni dvorani na Planini potekal tradicionalni dan slovenske košarke, v Kranju pa bodo poleg košarkarskih zvezdnikov zbrane vse generacije naših košarkarjev.

VILMA STANOVNIK

Kranj - "V Kranju si želimo vrhunske kvalitete košarke, zato smo se v klubu odločili, da bomo ta petek v dvorani na Planini gostili vse generacije slovenskih košarkarjev. Potrudili smo se, da nam je uspelo pripraviti res zanimiv program, od tekem mladih košarkarjev do vrhunca večera, tekme košarkarjev vzhoda in zahoda. Želimo si, da bo dvorana polna in da bodo gledalci uživali v pravem košarkarskem vzdušju," je na priložnostni tiskovni konferenci v gostišču Arvaj poudaril predsednik Košarkarskega kluba Triglav Darko Vidakovič, vodja projekta dneva slovenske košarke Matej Avanzo pa je povedal, da se bo program v dvorani na Planini začel že ob 12.45 s predstavitvijo ekip mlajših pionirjev (U12), se ob 14.30 nadaljeval s tek-

mo mladincev in ob 16.15 s tekmo kadetov. Ob 18.45 se bodo predstavili še starejši pionirji, vrhunec programa pa bo ob 20.30, ko bosta tekmo odigrali še članski ekipi vzhoda in zahoda. V obeh ekipah bodo nastopili košarkarji, ki so v posebnem glasovanju dobili največ glasov.

Najbolj priljubljen med njimi je očitno igralec Uniona Olimpije Mirza Begić, ki je dobil kar 7507 glasov. "V čast in veselje mi je, da sem dobil toliko glasov in komaj že čakam petka," je povedal Begić, ki bo član moštva zahoda. V ekipi zahoda bodo v začetni peterki nastopili še Vlado Ilijevski, Sašo Ožbolt, Simon Finžgar in Dejan Čigoja, vodil pa jih bo trener Jure Zdovc. V prvo peterko vzhoda so se uvrstili Simon Petrov, Nejc Strnad, Davod Marčelič, Jure Balžič in Shawn King. Vodil jih bo trener Ivan Sunara.

Dan slovenske košarke so odgovorni predstavniki na tiskovni konferenci pri Arvalu. / Foto: Corrad Šušter

Med tekmo bo poskrbljeno tudi za bogat spremljevalni program, ritem pa ji bo dajal raper Trkaj. Plesale bodo Zmajčice, vragolije bo zganjal Dejmo stisnit teater, ostrostrelki bodo metali za tri točke, najbolj spretni se bodo pomerili v poligonu planetov "basket master", najbolj

atraktivni bodo zabijali ... Organizatorji so s simbolično ceno vstopnic, ki jih že lahko kupite po šest evrov, poskrbeli, da je zanimanje za prireditve veliko tudi med ljubitelji košarke, ki ste ves petkov popoldan in večer vabljani v dvorano na Planino v Kranju.

ODBOJKA

PREVALJE, MARIBOR

Jeseničanke spet brez naslova

V nedeljo so bili na sporedu prvi finalni turnirji letošnje sezone v odbojki. Po tradiciji so tekmovali mladinci in mladinke. Gorenjska je tokrat imela v igri dva "vroča" aduta - pri mladincih Calcit Kamnik in pri mladinkah ekipo Jesenice-Bled. V Prevaljah je v prvi polfinalni tekmi TPV Novo mesto presenetil domačinke in se z zmago z 2 : 0 uvrstil v finale. V drugem polfinalu so Jeseničanke silovito začele in v prvem nizu povsem nadigrane nasprotnice iz Maribora. V nadaljevanju pa so, kot da so se že videli v finalu, z nezbrano igro izgubile. Po velikem razočaranju so Gorenjke le zmogle toliko moči, da so zanesljivo dobile tekmo za 3. mesto, prvakinja pa so postale mladinke Nove KBM Meltala. V Mariboru, kjer so tekmovali mladinci, smo videli enakovredne dvoboje treh ekip, le domačini (MTB Maribor) so bili tokrat malce slabši. Tako je v prvi tekmi Žužemberk brez večjih težav ugnal MTB Maribor. Zato pa je bil veliko bolj razburljiv drugi polfinale, v katerem so mladinci Calcita Kamnika povedli z 1 : 0, v nadaljevanju pa so ob bučni podpori navijačev mladinci iz Frama naredili manj napak in zmagali z 2 : 1. Kamničani so si v nadaljevanju z zanesljivo zmago z 2 : 0 nad Mariborom priigrali bronasto kolajno, Fram pa je po dokaj izenačeni tekmi ugnal vrstnike iz Žužemberka. B. M.

NOVA GORICA

Za naslove pokalnih prvakov

Od četrta do nedelje se bodo v Športni dvorani v Novi Gorici za naslove Pokalnih prvakov Slovenije merile najuspešnejše moške in ženske ekipe. V petek ob 17. uri je na sporedu gorenjski derbi, saj se bosta pomerila ACH Volley in Astec Triglav. Slednji si ne dela utvar, želi pa si blejske zvezdnike vsaj malce utruditi in dokazati, da so se zasluženostno uvrstili na finalni turnir. V vseh pogledih pa bo verjetno zanimivejši drugi polfinale, saj se bosta pomerili praktično dve domači ekipi - Marchiol Prvačina in Salonit Anhovo. Zmagovalca polfinala se bosta za naslov prvaka pomerila v soboto ob 20. uri ob neposrednem TV prenosu. Še pred moški finalom pa se bodo za vstopnico v finale pomerile ženske ekipe. Že ob 13. uri bodo vodilne igralke rednega dela 1. DOL - Calcit Kamnik, preizkusile moč interligašic iz Maribora. Favoritinja so zagotovo igralke Nove KBM Branik, a Kamničanke imajo vseeno kanček upanja. V drugem polfinalu se bosta pomerila domači HIT Nova Gorica in Aliansa. Vse drugo kot finale Nova KBM Branik : HIT Nova Gorica v nedeljo ob 18. uri bi bilo veliko presenečenje. B. M.

TURNO SMUČANJE

KRANJ

Nejc Kuhar naš najboljši

Minulo soboto je v italijanskem Nevegalu potekala prva tekma svetovnega pokala v tekmovalnem turnem smučanju v letošnji sezoni. Na klasični tekmi so nastopili tekmovalci za svetovni pokal iz desetih držav, poleg tega pa še dvesto tekmovalcev v odprti kategoriji. Proga je imela 1450 metrov višinske razlike v petih vzponih. Od naših se je najbolje, na 26. mesto, uvrstil Nejc Kuhar s Kokre, 33. je bil Marjan Zupančič, 34. Klemen Trilar in 37. Matjaž Mikloša. V odprti kategoriji je bil Igor Kalan 166, Darko Kristanc 168, Benjamin Blažič 171 in Marjan Tepina 177. V. S.

LOKOSTRELSTVO

ŠENČUR

Anže Kus odlično nastopil

Na tradicionalnem dvoranskem lokostrelskem tekmovalstvu v italijanskem Tržiču se je zbralo dvesto lokostrelcev iz Italije in Slovenije. Najbolj je zablestel mladi šenčurški lokostrelac Anže Kus, ki je v kadetski vrsti s 563 točkami dosegel tudi najboljši absolutni rezultat tekmovalca v olimpijskem slogu. Od Slovencev sta zmago slavila tudi Aleš Novak (DOLL Ljubljana) v SL slogu in Mateja Andrejka (LK Kamnik) v OL slogu. Srebrne medalje so osvojili: Marjan Podržaj člani GL, Ksenija Podržaj članice UL, Tilen Vidic mladinci UL (vsi LK Šenčur), Miha Kosec člani UL, Jan Pipan dečki UL, Anže Podbevšek mladinci GL (vsi LK Kamnik) ter Mateja Vavtar (VLR Vilijem Vrhnika). V. S.

Prevažal pol kilograma kokaina

V avtomobilu 49-letnega Primorca so policisti našli kar 547 gramov kokaina.

SIMON ŠUBIC

Kranj - Kranjski policisti so v nedeljo zvečer na gorenjski avtocesti ustavili in kontrolirali 49-letnega Primorca, v njegovem avtomobilu pa so našli 547 gramov kokaina, je sporočil tiskovni predstavnik Policijske uprave Kranj Andrej Zakrajšek.

Policisti so Primorca v nedeljo ustavili med opravljanjem rednih nalog, med izvajanjem postopka pa so posumili, da v avtomobilu prevažata prepovedane droge, zato so vozilo zasegli, voznika pa pridržali. Naslednji dan so na podlagi sodne odredbe opravili pre-

iskavo zaseženega vozila in tako pod predalom med prednjima sedežema vozila našli rjav zavitek, ki so ga poslali na analizo. Ta je pokazala, da gre za 547 gramov kokaina, ki ga naj bi osumljenec nameraval prodati naprej. "Osumljeni je bil v avtomobilu sam in je zaradi droge že stari znanec policije," je povedal Simon Velički, vodja Sektorja kriminalistične policije Policijske uprave Kranj. Kriminalisti so zoper osumljenega Primorca na kranjsko tožilstvo podali kazensko ovadbo, včeraj pa ga je zaslusal tudi preiskovalni sodnik.

VRBA

Trčil v stoječi avtobus

V ponedeljek ob 8.20 se je na regionalni cesti v bližini Vrbe hudo ponesrečil 22-letnik iz okolice Žirovnice. Z osebnim avtomobilom se je pejal z Brega proti Lescam. Izven Vrbe so tedaj policisti opravljali ogled kraja prometne nesreče, ki se je zgodila pred tem, zato je bila cesta zaprta. Za osebna vozila je bil urejen obvoz, za tovorna vozila in avtobuse pa na tem delu ni primernega obvoza, zato so morali vozniki teh vozil čakati pred postavljenim zaporo. Tako je storil tudi 24-letni jeseničan, ki se je z avtobusom postavil na konec čakajoče kolone. Ko je 22-letni voznik pripeljal do kolone vozil, ni prilagodil hitrosti vožnje razmeram na cesti in je brez zaviranja s prednjim desnim delom avtomobila trčil v zadnji levi del stoječega avtobusa. Po trčenju je obstal s prednjim delom vozila pod zadnjim delom avtobusa. Ponesrečenca so iz avtomobila rešili jeseniški gasilci, zaradi hudih ran pa so ga reševalci odpeljali v jeseniško bolnišnico. S. Š.

Tržičan je metal "bombe"

Policisti so letos že kaznovali Tržičana, ker je metal petarde, ki so povzročale bombne detonacije, je povedal Robert Kralj, policijski inšpektor, zadolžen tudi za področje pirotehničnih izdelkov.

SIMON ŠUBIC

O spremembah zakona o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih smo že poročali, pa vendarle: kaj mora vedeti vsak, ki namerava uporabljati pirotehnična sredstva?

"Letos sta bistveni novosti sprememba kategorizacije pirotehničnih izdelkov in prepoved vseh pirotehničnih izdelkov v 2. in 3. kategoriji, katerih glavni učinek je pok. Tu gre zlasti za petarde, pri katerih je torej prepovedana tako prodaja in uporaba kot tudi sama posest. Opozoriti je treba, da pirotehnične izdelke 1. kategorije, katerih glavni učinek je pok, to so t. i. pirotehnične igrače, je dovoljeno uporabljati le od 26. decembra do 2. januarja, še vedno pa je prepovedana njihova uporaba v strjenih stanovanjskih naseljih, v zgradbah in vseh zaprtih prostorih, v bližini bolnišnic, v prevoznih sredstvih za potniški promet in na površinah, na katerih potekajo javni shodi in javne prireditve."

Obstajajo pa tudi starostne omejitve ...

Seveda. Ognjemetne izdelke kategorije 1 lahko sami uporabljajo starejši od 14 let, ognjemetne izdelke kategorije 2 smejo uporabljati starejši od 16 let, ognjemetne izdelke kategorije 3 pa le pol-

noletne osebe. Zakon predpisuje, da je otrokom do štirinajstega leta starosti dovoljeno uporabljati pirotehnične izdelke pod nadzorstvom staršev ali skrbnikov."

Zakaj so prepovedali prav petarde?

"Petarde povzročijo največ škode med vsemi pirotehničnimi izdelki. Vsako leto pride zaradi njihove uporabe do več raztrganin rok in poškodb oči, poleg tega policisti zaradi metanja petard vsako leto obravnavamo vrsto poškodovanih stvari, kot so zažigi smetnjakov, poštnih nabiralnikov, celo avtomobilov."

Verjetno niti prepoved številnih ne bo odvrnila od uporabe petard ...

"Vse, kar je prepovedano, je še bolj zanimivo, bi lahko ugotovili. Nadzor nad prodajo oziroma črnim trgovom s pirotehničnimi izdelki sicer opravljata inšpektor za orožje na ministrstvu za notranje zadeve in tržna inšpekcija. Policijski inšpektor je zadolžen za nadzor uporabe pirotehničnih izdelkov, kar je najtežje izvajati. Ljudje nas pogosto kličejo zaradi glasnega pokanja, na vse te prijave pa se policisti težko pravočasno odzovemo. Na Gorenjskem črni trg s pirotehničnimi izdelki doslej ni bil ve-

Robert Kralj, policijski inšpektor na PU Kranj / Foto: Gorazd Kavčič

lik problem, še največ težav je zaradi mladoletnikov in otrok, ker starši tej problematiki posvečajo premalo pozornosti. Treba se je zavedati, da imajo otroci trg vzpostavljen kar med sabo, prodaja pirotehnične poteka na šolskih hodnikih. Prav zato smo policisti v vseh šestih razredih osnovne šole izvedli akcijo Bodi zvezda, ne meči petard."

Kaj se bo zgodilo, če bo policist med javnim silvestrovanjem nekoga zalotil pri uporabi petard?

"Kaznoval ga bo z globo 400 do 1200 evrov. Če bo kršitelj mlajši od 14 let, bodo kaznovani njegovi starši ali skrbniki, starejši pa so že sami odgovorni za svoja dejanja."

Ste letos koga že kaznovali?

"V Tržiču smo pri 21-letniku našli pirotehnično sredstvo, ki povzroči tako močno detonacijo, kot bi bila prava bomba. Zanj smo izvedli, ker je eno "bombo" že odvrnil in smo prejeli pritožbo. Ko smo ga ustavili, je imel pri sebi še en takšen izdelek, ki je bilo kar 27 grama eksploziva, sicer pa je bila petarda brez kakršnihkoli oznak. V tretji kategoriji pirotehničnih izdelkov je sicer dovoljeno največ deset gramov eksploziva, tako da bi ta petarda sodila v četrto kategorijo, ki je pri nas absolutno prepovedana, razen za strokovno uporabo. V Kamniku pa so na črnem trgu zasegli dva tisoč pirat, prodajalcu pa napisali denarno kazen."

Lista Tonija Mežana in Športna agencija Sporty pripravljata v sodelovanju z
OBČINO BLEJ, TURIZMOM BLEJ, KS BLEJ, TPC BLEJ, SKB BANKO in DRUŠTVOM BLEJSKIH FIJAKERJEV

3. SILVESTROVANJE ZA OTROKE

na Bledu ... tokrat verjetno največje v Sloveniji ...

31. 12. 2008 ob 15. uri (TPC - TRGOVSKI CENTER BLEJ - spodnja ploščad)

Otrokom bomo brezplačno razdelili več kot 1000 balonov in skupaj nazdravili z otroškim šampanjcem!!! Pa ne samo to - dedek Mraz bo VSE otroke razveselil z ...???

Z vami bomo: • **FOXY TEENS** • **JOLE COLE** (zarodej + modeliranje balonov)

• **KLOVN JAKA** • **DEDEK MRAZ** z blejskim fijakerjem

• zajček **SPORTY** • pujskec **PAPI** in njegov

PISMONOŠA • **PIKA NOGAVIČKA**

• **ALJA KUMP** - poslikava obraza

IN BLEJSKA OBČINSKA SVETNIKA LISTE TONIJA MEŽANA:

• **RADO MUŽAN** -

"blejski grof"

• **TONI MEŽAN**

- povezovalc programa

Dobrodošli v vsakem vremenu! VABLJENI!!! VSTOPNINE NI.

Več informacij na www.toni.si

KRIMINAL

KAMNIK

Denar in nakit

Pred dnevi so se lopovi oglasili v okolici Kamnika, kjer so vlomili v dve stanovanjski zgradbi. Iz ene so odnesli za deset tisoč evrov nakita in gotovine, v drugi pa so izpraznili trezor, v katerem je bilo nekaj tisoč evrov.

MEDVODE

V podjetje po denar in računalnik

Nekaj noči nazaj so neznan storilci vlomili v podjetje v Medvodah. Odtujili so gotovino in prenosni računalnik. Podjetje so oškodovali za okoli 1500 evrov.

MOJSTRANA

Lastnikov ni bilo doma

Pred dnevi je nekdo izkoristil odsotnost stanovalcev in skozi okno vlomil v stanovanjsko hišo v Mojstrani. Vse sobe je obrnil na glavo, nato pa jo pocviral z denarjem, dokumenti in bančnimi karticami. Lastniki so oškodovani za 640 evrov.

KOMENDA

Gradbenike bo zeblo

Neznani storilci so vlomili v novogradnjo na gradbišču v okolici Komende. Iz objekta so odnesli grelno napravo, vredno okoli 1300 evrov. S. Š.

Božič je čas, ko nam razni herodeži, ki nas sicer kar naprej priganjajo k delu in večji učinkovitosti, privoščijo malo miru. Kornaj čakamo, da se umaknemo v krog svojih najbližjih in si privoščimo nekaj lepih dni. Kaj pa tisti, ki jim to ni dano in jih ni malo?

Temna stran božiča

MIHA NAGLIČ

Jaslice, običajna podoba: v hlevčku Jezušček v košarici, Marija in Jožef, vol in osel, pastirji z ovcami, Modri z Vzhoda in njihova repata zvezda vodnica, nad njimi Betlehem ali katerikoli drug kraj na svetu ... To je prizor, ki ga pred očmi in v srcu nosi vsak, ki ga je kdaj videl - in kdo ga v teh krajih ni? Ta prizor vsako leto znova doživljamo kot družinsko idilo, božič je postal predvsem družinski praznik in praznik miru. Kdo se pri tem še spomni, da je bila družina, upodobljena v jasicah, v hudi stiski, iz Betlehema je morala na beg v Egipt ... Bila je torej ena od številnih begunskih družin, te pa svojega stanja ne doživljajo kot idilo, ne prej ne slej. Svetopisemske dežele so še danes polne palestinskih beguncev, veliko jih ta čas beži

iz Zimbabveja v Južno Afriko, poln jih je vzhod Konga, še ne tako dolgo nazaj so k nami prbežali iz Bosne ... Se v zavetju božične idile kdo spomni vseh teh brezdomcev? Bi jih nekaj vzeli tudi k nam, če bi prišli in potrkali? V živem spominu mi ostaja pripoved Toma Križnarja o tem, kako ljudje iz podsaharske Afrike, ki umirajo od žeje, doživljajo nas, ki živimo pod zasneženimi planinami, iz katerih neprestano tečejo celi potoki in reke pitne vode. Ne morejo razumeti, kako moremo biti tako sebični, da nočemo vsaj malo te vode privoščiti tudi njim, ki se jim tolikšne količine lahko prikazejo le v sanjah. Privoščiti seveda na ta način, da bi prišli sem in se je napili tukaj ...

Žejnih (vode) v naših krajih ni. Je pa veliko takih, ki živijo v stanju, v katerem ne morejo užiti radosti božiča.

Navadno se jih v svojih božičnih poslanicah spomnijo cerkveni dostojanstveniki, ko še posebej voščijo bolnim, osamljenim, trpečim, revnim ... Besede sočutja jim sicer ne morejo pomagati, veliko pa jim pomeni pozornost tistih, ki si tako v božičnem kot v navadnem času vzamejo nekaj svojega časa in jim ga posvetijo. O božiču poleg tihožitnih marsikje uprizorijo tudi žive jaslice. Kako bi bilo, če bi enkrat v njih prikazali družino, ki ni prav nič sveta, ampak polna zemeljskih pomahtljivosti? V njih bi bil nedolžen in brez greha samo dojenček. Mati bi bila lahko živka, ki ji je otrok bolj v breme kot v radost. Mož, partner ali krušni oče bi bil pijanec in nasilnež. Trije možki, ki bi se prihajali v dom te družine "poklanjat", bi imeli polno skritih namenov. Eden bi bil pohotnež, ki si želi še

mlade matere, drugi prikriti pedofil, ki svoje skrite želje že projicira v leta, ko bo otrok večji, tretji je sprevrženih spolnih nagnjenj in hrepeni po trdi batini družinskega očeta. Ker smo 2000 let po Kristusu že vzeli tudi enakopravnost spolov, bi bili lahko vsi ti obiskovalci tudi ženske: ena moževa ljubica, druga ženska "prijateljica", tretja čisto navadna opraviljka ... Ne, to niso liki za jaslice, to so resnični ljudje, ki nastopajo vse dni v letu, o božiču, ki je posvečen čas, pa vsaj nekateri svoja nagnjenja za nekaj dni prikrijejo.

In zdaj še besedo na račun dneva samostojnosti, ki se božiča drži. Berem, da je Spomenka Hribar, ki je bila v družbi moških ustanoviteljev ("founding fathers") slovenske države ena redkih žensk, pred temi prazniki dobila kar dve priznanji, med-

narodno in državno. Predsednik republike je njo in soproga Tineta odlikoval za njun prispevek k osamosvojanju Slovenije, nagrado pa je dobila tudi od mednarodne medijske organizacije SEEMO (South East Europe Media Organisation), za zasluge na področju človekovih pravic. Nagrado ustanove, ki ima sedež na Dunaju, so ji izročili v ljubljanskem BTC, melki božičnih nakupov. V utemeljitvi so zapisali: "Prizadevanja in kritičnost Spomenke Hribar temeljijo na spoštovanju človekovih pravic, dostojanstva, svobode. Zavzema se za etiko na vseh ravneh družbe, za spoštovanje manjšin, enakost spolov, več strpnosti." Nagradjenka je v zahvali povedala, da jo je nagrada presenetila in da jo sprejema z veliko skromnostjo, saj se zaveda, da je v Sloveniji veliko novinarjev in urednikov, ki bi se lahko počutili kot soprejemniki. Ob letošnjem svetovnem dnevu človekovih pravic (10. december), ob katerem je priznanje dobila, je poudarila, da je zaradi njihovega nespoštovanja zaskrbljena. "V poročilu varuhinje človekovih pravic so opisane zgodbe ljudi, ki zelo težko živijo. Med branjem sem bila prepadena. Sodelovala sem pri ustanovitvi te države in če se ta ne bo resneje lotila varovanja človekovih pravic, bomo morali ugotoviti, da smo se trudili zaman."

Tudi med nami so torej ljudje, ki "zelo težko živijo". Božični in novoletni čas bosta to dejstvo s svojo evforijo prikrla, v novem letu, ki bo itak v znamenju krize, pa se nam utegnejo v živih jasicah prikazati prizori, ki jih nihče ne bo doživljal kot idilo ... Me prav zanima, kaj bomo lahko o teh rečeh napisali o božiču 2009? Bog daj, da ne bi bilo bistveno slabše, kot je zdaj, ko se hudo šele napoveduje. V tem upanju se vrnimo s temne na svetlo stran praznika in sklenimo z njegovim večno aktualnim pozdravom: Mir ljudem na zemlji!

Med nami so torej ljudje, ki zelo težko živijo. Božični in novoletni čas bosta to dejstvo s svojo evforijo prikrla, v novem letu, ki bo tako ali tako v znamenju krize, pa se nam utegnejo v živih jasicah prikazati prizori, ki jih nihče ne bo doživljal kot idilo ...

Jaslice iz voska, ki jih izdeluje Brigita Juvan. / Foto: Peter Koflerina

OSEBNOSTI

Razgledi

Slovinci smo imeli pred 2. sv. vojno osebnosti, ki povojnemu režimu niso bile pogodu in so še danes skoraj pozabljene. Eden takih je tudi škofjeloški rojak Andrej Kalan, duhovnik, politik, časnikar in velik dobrotnik revnih dijakov in študentov ...

Andrej Kalan, gospod prelat

MIHA NAGLIČ

Poznate Andreja Kalana, "gospoda prelata"? Ne, seveda ne, saj ga ne morete, umrl je že leta 1933 (ko se je rodila moja mama in je v Nemčiji prišel na oblast Adolf Hitler). Mogoče je sicer, da še živi kdo, ki ga je srečal kot otrok. Jaz sem ga "spoznal" šele nekaj let pred koncem minulega stoletja, ko sem za ta časopis pisal biografski podlistek (Po ljudeh gor, po ljudeh dol) in ga srečal med znamenitimi Ločani. Moral pa bi ga na ta posredni način - preko izročila - spoznati že veliko prej, v začetku šolskega leta 1967/68, ko sem se kot povsem zeleni dijak Gimnazije Poljane nastanil v Dornu Ivana Cankarja (po domače in s kratico: DIC) na Poljanski cesti 26 v Ljubljani. A kaj, ko nam ni takrat nihče povedal, kdo je gradil in upravljal stavbe, v katerih smo stanovali. Resnici na ljubo nas to tudi ni zanimalo, mladost živi za zdaj in za naprej, nazaj se začne človek ozirati šele, ko je starejši, taka je narava življenja. Takratni vzgojitelji nam tega tudi niso povedali. Česa? Da se je naš zavod do 2. sv. vojne imenoval Marijanišče in da ga je v prvi tretjini stoletja (1900-33) vodil Andrej Kalan iz Škofje Loke. Pa da je priimek Kalan iz Poljanske doline, ki sicer nima nobene zveze s Poljansko cesto in ljubljansko četrtjo "na Poljanah" ...

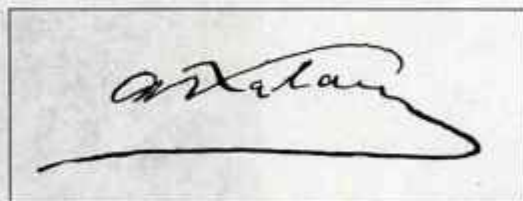
Tako je do mojega drugega srečanja (pri polni zavesti) z gospodom prelatom prišlo šele 2. decembra 2008 v Dornu na Fari v Stari Loki, ko smo na poseben način obhajali njegov 150. rojstni dan. Rodil se je namreč 2. decembra 1858 v bližnjem Pevnem. Domoznanski sodružnik Pavle mi je naložil prijateljsko dolžnost, da vodim pogovor, v katerem sva znamenitega rojaka predstavila ob izidu knjižice, ki je izšla posebej za to priložnost. Občutek imam, da nama je to še kar dobro uspelo. S pomočjo knjižice *Prelat Andrej Kalan / 1858-1933*, ki jo je napisal Alojzij Pavel Florjančič, se lahko z gospodom še približje seznanite. V tem pisanju pa obudimo le nekaj splošnih in

posebnih dejstev. Splošna so ta: 1. da je bil Kalan kot generalni vikar in stolni prošt, torej po položaju v cerkveni hierarhiji in po dejanskem vplivu drugi človek ljubljanske škofije, takoj za škofom Jegličem; 2. da je bil kot dolgoletni glavni urednik dnevnika Slovenec in mesečnika Domoljub ter kot predsednik Katoliškega tiskovnega društva in graditelj takrat najbolj moderne Katoliške tiskarne (zgrajene 1908; nam bolj znane pod poznejšim imenom Ljudska pravica) prvi mož slovenskega katoliškega tiska; 3. da je bil 33 let ravnatelj Marijanišča, ki ga je prevzel kot zavod za sirote, povečal pa še v internat za srednješolce oziroma v vzgojno-izobraževalno ustanovo, ki je bila pred vojno največja v Kraljevini Jugoslaviji; 4. da je bil (ne nazadnje) politik, eden vodilnih v SLS, v prelomnem času ob koncu 1. sv. vojne tudi minister ("poverjenik") za poljedelstvo v Narodni vladi SHS. Avtor naveden knjižice opozarja na dejstvo, ki ni splošno znano, je pa zelo pomembno. "Dne 15. septembra 1917 je podprl Krekove strankarje v SLS proti dr. Ivanu Sušteršiču in sopedpisal izjavo za majniško deklaracijo. S to odločitvijo je vplival na škofa Antona Bonaventuro Jegliča, da je ta septembra 1917 podprl majniško deklaracijo, kar je povzročilo organizirano deklaracijsko gibanje po Slovenskem. Ker je tedaj Sušteršič razpustil SLS, je strankarska opozicija z Andrejem Karlinom na čelu izvolila začasen izvršilni odbor. Občni zbor Vseslovenske ljudske stranke je 27. decembra 1917 nato izvolil za vodjo stranke dr. Korošca, kar je bilo zelo pomembno za slovensko stvar v takratnih prevratnih časih. Za takratno konsolidacijo najmočnejše in najvplivnejše slovenske stranke je še posebej pomemben prav A. Kalan." Skratka: Kalan je v burnih dogajanjih ob koncu 1. sv. vojne odigral eno glavnih in odločilnih vlog.

"Posebna" pa so v tem primeru nekatera dejstva, ki zadevajo Kalanova dejavni odnos do slovenske književnosti. Sam je bil pesnik in publicist, vendar njegov opus

ni niti popisano, kaj šele ovrednoteno. Njegov odnos do literature in modernih tendenc v njej je bil konservativen, odgovarjal je njegovemu družbenemu položaju in osebnemu okusu. Hkrati pa je dejstvo, da je podpiral mlade in revne literate, tudi če mu njihovo pisanje ni bilo po volji. Čisto poseben odnos sta imela z Ivanom Cankarjem. Ta mu je pošiljal tekste za Slovenca, Kalan mu jih je dobro plačeval. Kadar je honorar mudil, je Ivan prosil za posredovanje brata Karla, poznejšega duhovnika, ki je bil tisti čas pri Kalanu oziroma pri Slovencu v službi. Navedimo samo nekaj utrinkov iz pisem, ki jih je pisal Ivan Cankar bratu Karlu z Dunaja. "A poslušaj! Jaz sem poslal K. tri feljtone, a honorarja mi še ni poslal. Prosim Te, pojdi še ta hip k njemu; on Ti da rad 6 fl., katere mi pošlji takoj brzojavno, da jih dobim še jutri opoldne. Kar bo pošta veljala, naj ti da K. in reci mu, da mu pošljem za poštnino še en podlistek. Jutri, t. j. v četrtek zvečer moram na vsak način denar imeti. Jaz ne vem, čemu K. odlaša ..." (24. avgusta 1908) "Včeraj sem pisal g. Kalanu za denar. Potrebujem ga silno; plačati moram stanovanje, kupiti čevlje, mark za hrano, skratka, bil bi v strašni zagati, če ne dobim prvega ničesar ..." (30. januarja 1909) "Prosil sem g. Kalana, da naj mi kaj pošlje; on se doslej še ni oglašil in jaz pričakujem kakih novcev kakor grešna duša. Takoj ko prejmeš to pismo - takoj - pojdi k njemu in reci mu, da naj mi pošlje vsaj petak ..." (22. marca 1909) "K. sem pisal za desetak; on molči. Če ga pošlje zdaj - do nedelje: na univerzo. - Hudič je to! V kavarni samo sem dolžan - 14 fl.!!!" (14. julija 1909)

Povsem drugačno je bilo razmerje znamenitih rojakov z gorenjskega juga - Ivana Tavčarja in osem let mlajšega Andreja Kalana. Florjančič navaja, kar je v svojih spominih napisal pisatelj Ruda Jurčec, nekdanji gojonec Marijanišča. Denimo: "... kaj se je dogajalo proti koncu leta 1921, ko je nekaj tednov ob petkih prihajala pred portal Marijanišča lepa,

črna zaprta kočija Ivana Tavčarja kmalu po polosmi uri zjutraj. Beli konji so nervozno hrzali, ko smo se skozi vrata zapodili na Poljansko cesto, livrirani kočijaž s cilindrom na glavi je razjarjen mirl konje z vajetmi, proti nam pa mahal z bičem, kakor da bi bili mi krivi, da se je hotela v nered zvrtni slika, katere soigralec je bil tudi on. Ivan Tavčar je bil na smrt bolan. Z Brega je prihajal vsak petek k svojemu rojaku in prijatelju Andreju Kalanu. Prijatelj mu je ustregel, da je bil v kapeli čisto sam - prelat pri oltarju, Tavčar pa v prvi klopi - in vedno je pristopil k obhajilni mizi. Ko nas že dolgo več ni bilo v hiši, ko je povsod donelo po miru in posvečenosti, sta bila sama v njegovi delovni sobi - pisec satire 4000 in

prevajavec Kempčanove Hoje za Kristusom. Oba iz Poljanske doline - ob ljubitelja lepote slovenske besede, ki ju je na pragu večnosti vklepala v vrelce, podobne onim iz Krsta pri Savici, obsojene, da nikdar ne bodo usahnili ..." (Skozi luči in sence, Buenos Aires, 1964)

Tavčar in Kalan sta imela res poseben odnos. V javnosti sta bila huda politična nasprotnika, osebno sta se kot rojaka kljub temu cenila in spoštovala, ostala sta prijatelja. Znano je, kako je Tavčar po burnih sejah kranjskega deželnega zbora večkrat pristopil h Kalanu in mu v roke stisnil petak ali desetak, rekoč: "Na Andrejec, za študente, da ne boš hud!" So naši politični sodobniki pod fasado sprtosti še zmožni takšne kulture?

Znano je, kako je Tavčar po burnih sejah kranjskega deželnega zbora večkrat pristopil h Kalanu in mu v roke stisnil petak ali desetak, rekoč: "Na Andrejec, za študente, da ne boš hud!" So naši politični sodobniki pod fasado sprtosti še zmožni takšne kulture?

"Proti revščini se ni mogoče bojevati iz pisarn in dragih hotelov, ampak skupaj z revnimi in trpečimi ljudmi," pravi najbolj znani slovenski misijonar Pedro Opeka, ki deluje na Madagaskarju.

Revščina kvvari in ubija ljudi

PEDRO OPEKA, ČLAN MISIJONSKE DRUŽBE LAZARISTOV, MISIJONAR NA MADAGASKARJU

JOŽE KOŠNJEK

Misijonar Pedro Opeka, ki je za prijatelje iz Slovenije kar Peter, se je rodil 29. junija 1948 v argentinskem glavnem mestu Buenos Aires. Leta 1966 je vstopil v misijonsko družbo lazaristov in se odločil za študij teologije. Leta 1968 ga je začel na ljubljanski Teološki fakulteti in ga končal na Katoliškem inštitutu v Parizu. Leta 1976 je odšel za misijonarja na otok Madagaskar.

Duhovnik Pedro Opeka, ki je bil v mladosti izvrsten nogometaš in bi lahko igral v katerem koli argentinskem, slovenskem ali francoskem moštvu, je bil po prihodu na Madagaskar, ki se je utapljal v revščini, za številne domačine, še posebej otroke, resnični odrešenik. Iz objema revščine je začel reševati ljudi, ki so životarili na prostranih smetiščih v predmestju milijonskega glavnega mesta Antananarivo in med smetmi iskali kaj vrednega, še posebej oglje in kovine, kar so potem prodali. Kljub nevarnostim je šel mednje, jim začel pomagati, vračati samozaupanje in jih prepričevati, da tudi oni zaslužijo človeka vredno življenje. S pomočjo, ki jo je prejemale njegovo misijonsko središče, je začel za življenje že odpisanim ljudem iskati delo in graditi stanovanja, šole, bolnišnice, športne dvorane in cerkve. V programe za premagovanje

revščine je bilo doslej vključenih že nad 100 tisoč najrevnejših prebivalcev otoka, še posebej otrok, v 3000 hišah, ki jih je zgradil, pa živi blizu 20 tisoč ljudi.

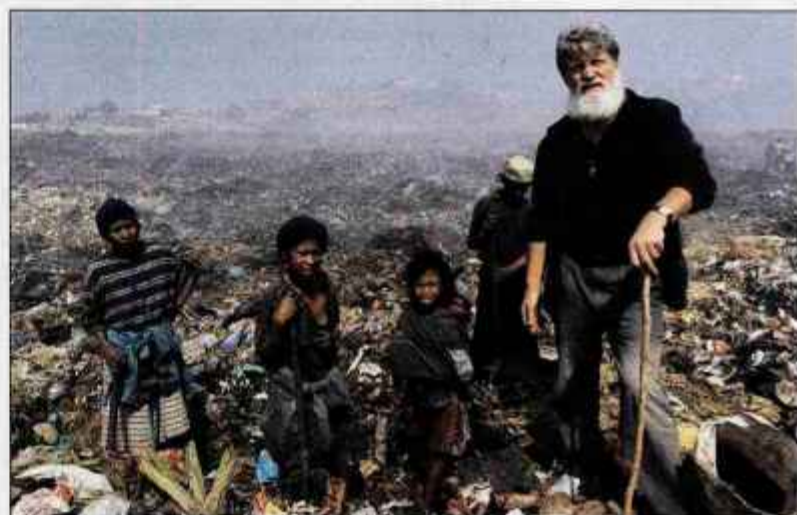
Pedro Opeka je na Madagaskarju ustanovil dve združenji: Akamasoo (Dobri prijatelji) in Antenne Akamasoo. V njihnih šolah se šola že 9400 otrok.

Sebičnost in požreznost razvitega sveta

Po podelitvi Ciril-Methodovega odličja je misijonar Pedro Opeka odgovoril tudi na nekaj vprašanj Gorenjskega glasa.

Doslej ste prejeli številna svetovna priznanja. O vas pišejo knjige in snemajo filme. Kaj vam pomeni priznanje slovenske katoliške Cerkve?

"To priznanje sprejemam v imenu vseh revežev, ki so se postavili na svoje noge in se odločili, da se bodo tudi sami bojevali proti revščini. Priznanja, ki se imenujejo po dveh velikih slovanskih misijonarjih Cirilu in Metodu, gotovo nisem dobil zato, ker sem v Afriki krsil pet tisoč bratov in sester, ampak zato, ker sem skupaj s svojimi sodelavci Malgaši s smetišča rešil nekaj deset tisoč otrok in njihovih staršev. 9400 takih otrok se danes šola. Hvala leži smo dobrim ljudem iz Francije, Italije, Španije, Švice, Nemčije, Monaka in tudi

Pedro Opeka je pomagal že desetisočim otrokom, ki se preživljajo z iskanjem vrednih predmetov na smetišču. (Foto: Steve Kern (Misijonsko središče))

iz Slovenije, da lahko to delamo. Nihče nas ne bo prepričal, da je na smetišču mogoče preživeti. To ni dostojno človeku. Vesel sem, da se je za naše delo začela zanimati svetovna javnost. Tudi take pozornosti slovenskih novinarjev nisem pričakoval. Vi novinarji ste med najbolj poklicanimi za gradnjo bolj pravičnega in solidarnega sveta. Za politike ste kot trn v peti. Ko želijo na oblast, občajno veliko obljublja, potem pa na obljube pozabijo. Zbadati jih morate, da morajo oni služiti državljanom in ne obratno. Povedati jim je treba resnico, za kar pa je potrebno veliko poguma, poštenosti in tveganja."

Zakaj ste za svoje misijonsko delovanje izbrali otok Madagaskar?

"Madagaskar je dežela, kamor je ustanovitelj naše družbe lazaristov Vincencij Pavelški iz Francije že leta 1648 poslal prve misijonarje. Zato je naša družba zgodovinsko in čustveno povezana z njo. Najprej sem računjal na delovanje na afriški celinii ali v Indiji, ker pa je manjkalo sodelavcev za Madagaskar, sem se odločil zanj. Prav sem ravnal. Madagaskar je ena od najlepših in najrevnejših dežel. Tamkajšnji ljudje so po naravi dobri, vendar jih revščina kvvari. Stalno ponavljam, da je revščina ječa, ki ubija duha v človeku. Mi hočemo to preprečiti, saj verjamemo v te ljudi. Na tisoče ljudi, ki jih je družba že zavrгла in pozabila nanje, smo spremenili v najboljše državljane. Turisti, ki prihajajo v naše vasi, so navdušeni. Ne morejo verjeti, da je bilo na tisoče otrok, ki sproščeno in samozavestno molijo, pojejo in plešejo pri mašah, zapisanih revščini in propadu. Mi jim dokazujemo, kako je mogoče revščino premagati. Seveda se proti njej ni mogoče bojevati iz pisarn ali hotelov, ampak skupaj z revnimi in trpečimi ljudmi, ki so inteligentni, sposobni in pošteni."

Za vas pravijo, da vas odkuje neposreden, spoštljiv in etičen odnos do ljudi.

"Med domačini sem dobil nad štiristo izvrstnih sodelavcev. Ti so zdravniki, inženirji, profesorji, socialni delavci in ljudje drugih poklicev. Ko nas več ne bo, bodo oni nadaljevali naše delo. Ljudem dopovedujemo, da se morajo postaviti na svoje noge, delati in se osamosvojiti, ker je pomoč, ki prihaja sedaj, omejena."

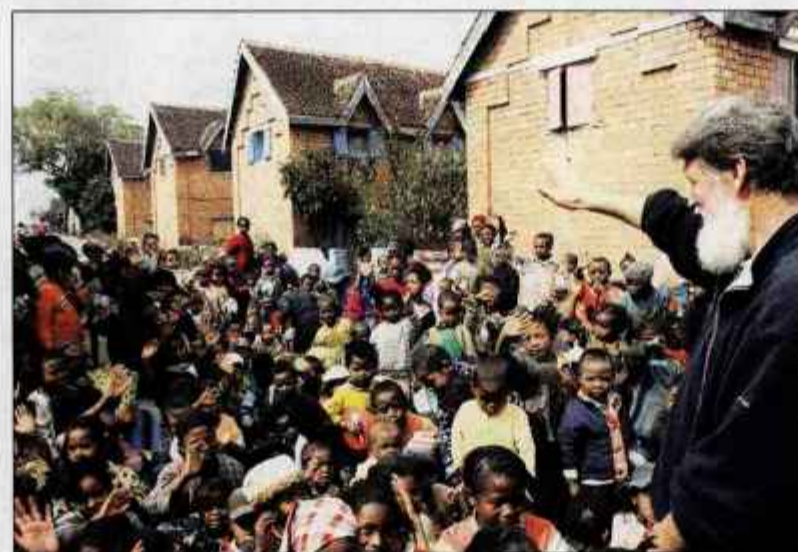
Nekje ste zapisali, da je pomoč težko dobiti, še težje pa jo je pravično razdeliti.

"Drži. Pomoč je treba znati deliti in navdušiti ljudi, da bodo pri tem tudi sami sodelovali. Ravnam po svojih izkušnjah in zdravi pameti. Predvsem pomoč ne sme pokvariti ljudi."

Bo sedanja svetovna kriza povečala revščino?

"Svetovna kriza je posledica egoizma, sebičnosti, prave požreznosti zahoda, ki hoče imeti vedno več dobička. Številne krize dokazujejo, da taka ekonomija nima prihodnosti. Prihodnost je solidarna ekonomija. Zanj imamo dovolj denarja, le volje nam manjka. V Afriko prihaja le tretjina obljubljenega pomoči."

"Jaz sem duhovnik. Če ne bi bil, ne bi bil to, kar sem, in ne bi mogel delati tega, kar delam. Posnemam Jezusa in prenašam njegovo delo med reveže." (Pedro Opeka v pogovoru za Gorenjski glas)

Pedro Opeka je na Madagaskarju zgradil številne vasi, v katerih že živi 20 tisoč ljudi.

Za pomoč Pedru Opeki pokličite na Misijonsko središče, telefon 01 300 5950.

SOCIALNA AKADEMIJA

Razgledi

Socialna akademija, ki ima sedež v Duhovnem središču sveti Jožef v Ljubljani, se ukvarja s študijskimi programi, promocijo znanosti, kulturno dejavnostjo in delavskimi vprašanji.

Skupaj za več znanja in boljše odnose

MARJETA ŽEBOVEC

Pred nekaj leti so Društvo mladinski ceh, Društvo Slovenski katoliški izobraženci in Društvo za trajne človekove vrednote Perennia formalizirali svoje nekajletno sodelovanje na področju študijskih programov socialne akademije, izobraževalnih seminarjev, kulturnih večerov, Diskusijskih kavarn in delavskih vprašanj ter ustanovili Socialno akademijo, ki želi biti prek izobraževanja, raziskovanja in kulture prostor formacije mladih in odraslih za družbeno odgovorno delovanje: v javnosti in v zasebnem življenju, na trgu in v civilni družbi. Študijski program Socialne akademije ponuja znanje s področij: komuniciranje, vodenje projektov, politična filozofija, pravo in pravni red, novejša slovenska politična, družbena in gospodarska zgodovina, ekonomska in etika, družbeni nauki Cerkev, Slovenija v Evropi in svetu. Poleg tega organizira razne nekajdnevne ali tedenske seminarje, namenjene predvsem človekovemu osebnemu razvoju: fotografija, ikonopisje, tako imenovano Gledališče zatiranih ... Zanimive so Diskusij-

ske kavarne, to je oblika neformalnega izobraževanja odraslih za aktivno državljanstvo v najširšem smislu te besede. Poteka v kavarniško sproščeni razpoloženi, vedno na določeno temo. Na izobraževalnih Socialne akademije poučujejo znani in kredibilni slovenski intelektualci, včasih pa predavatelji pridejo tudi iz tujine.

Pomemben del dejavnosti Socialne akademije predstavlja izobraževanje o mednarodnih odnosih, zlasti delavnice o življenju in delovanju evropskih institucij po podpisu Lizbonske pogodbe. S tega vidika je pomembno spoznavanje delavskih organizacij s krščanskimi etičnimi načeli. Z namenom, da bi se tudi v Sloveniji začeli ustanavljati krščanski sindikati, se je Socialna akademija povezala s tovrstnimi sindikati v tujini, zlasti v Franciji, Nemčiji in Italiji, od slovenskih organizacij pa je tem prizadevanjem najbližje Združenje delavcev pri Novi Sloveniji. Do sedaj so na to temo izvedli že tri prireditve: prvi seminar je bil pri sv. Jožefu nad Celjem, drugi na Šmarjetni gori nad Kranjem, sledila pa je mednarodna konferenca o izvajanju Liz-

Socialna akademija organizira tudi ekskurzije. / Foto: arhiv Socialne akademije

bonske strategije, ki je bila na Bledu. Pri organizaciji in izvedbi ter seveda pri prizadevanju, da bi tovrstno povezovanje v Sloveniji zaživelo, so se Socialni akademiji in Združenju delavcev pri Novi Sloveniji pridružili Slovenska Karitas, Družinska pobuda, MIC (Mladinski informacijski center), močna podpora pa prihaja od tovrstnih organizacij iz tujine. Ta gibanja so močna po celotni, tudi nekdanji socialistični Evropi, saj so na mednarodno konferenco z naslovom Socialni dialog v luči Lizbonske pogodbe prišli udeleženci iz Italije, Avstrije, Nemčije, Francije, Luksemburga, Špa-

nije, Portugalske, Češke, Poljske, Litve, Romunije in Slovenije. Tujci posredujejo slovenskim organizatorjem svoje izkušnje iz dolgoletnega dela, pomembno pa je tudi to, da so pripravljene financirati del dejavnosti. Udeleženci so na Bledu obravnavali naslednje teme: evropski socialni dialog, evropska perspektiva in povezanost z zahodnim Balkanom, krščansko socialne vrednote v dobrih delovnih razmerah, vpliv energetske politike in klimatskih sprememb na politiko zaposlovanja ter migracijska politika in perspektiva na tem področju za Evropo. Poudarjali so, da je treba pre-

pročiti širjenje egoizma in motivirati ljudi za aktivno udeležbo v družbenem življenju - tudi za to, da se udeležijo volitev. Predstavnik francoskih sindikatov je poudaril, da se povezujejo z delavskimi organizacijami dežel, iz katerih prihaja v Francijo največ delavcev, da jim lahko ob prihodu ponudijo pomoč na vseh področjih, ne le pri uveljavljanju delavskih pravic: usmerjajo jih na primer tudi pri izbiri šol za otroke, skrbijo za integracijo delavcev in za vključevanje v nacionalne organizacije tujih delavcev, zlasti kulturne in izobraževalne, ki delujejo v Franciji.

Pomemben del dejavnosti Socialne akademije predstavlja izobraževanje o mednarodnih odnosih, zlasti delavnice o življenju in delovanju evropskih institucij po podpisu Lizbonske pogodbe.

Uporaba spletnega nakupovanja 127 RAČUNALNIK IN JAZ

ROBERT GUŠTIN

Uporabnikov interneta je po svetu vedno več. Evropejci poglabljajo svoje internetne izkušnje, saj internet vedno več uporabljajo tudi v prostem času, vedno več pa tudi za upravljanje vsakodnevnega življenja. Zlasti so internetne izkušnje usmerjene v spletno nakupovanje, izobraževanje in socialna omrežja. Zlasti v predprazničnem času je spletno nakupovanje zelo priročno, saj se izognete dremjanju po trgovinah, iskanju parkirišč in slabi volji.

Svetovni splet uporablja 178 milijonov Evropejcev vsak teden, 55 odstotkov uporabnikov pa ga uporablja celo vsak dan. Na rast vpliva predvsem čas, ki ga na spletu preživijo uporabniki, saj se je le-ta povečal in na internetu preživimo vedno več časa. Čas, ki ga teden-

ske preživijo na spletu, se je v starostni skupini od 25 do 34 let povečal za eno uro, glede na lani, in sedaj znaša 14 ur. Tja se, poleg poslovnega sveta, seli tudi zasebno življenje. 75 odstotkov uporabnikov internet uporablja predvsem zvečer, 51 odstotkov pa jih splet uporablja med vikendom. Da internet vpliva na naše delo in življenje lahko razberemo iz podatka, da kar 75 odstotkov uporabnikov pravi, da so zaradi interneta v pogostejšem stiku s prijatelji in sorodniki, kar se odraža tudi v večji socialni integraciji.

Nakupovanje in poslovanje na internetu je vedno bolj priljubljeno in tudi obsežno. 54 odstotkov uporabnikov je preko spleta že večkrat rezerviralo kakšno potovanje, 46 odstotkov pa jih preko spleta bolje uprav-

lja s svojimi financami. 64 odstotkov Evropejcev pravi, da so jim pri uporabi storitve ali iskanju produktov pomembna osebna priporočila, sledijo pa še spletni strani blagovnih znamk. V šestih mesecih leta 2008 so Evropejci v povprečju opravili 9 spletnih nakupov na osebo, leta 2007 je ta številka znašala 7,7 nakupa na osebo.

Prav te številke in masovnost interneta silijo vse, da se pojavljajo na internetu in da tja selijo tudi svoje poslovanje. Nič drugače ni v Sloveniji, saj imajo vsi večji trgovci svojo ponudbo tudi na internetu, pri nekaterih pa preko spleta lahko opravite celoten nakup. Zlasti zanimivi so tisti prodajalci, kjer lahko se da kupiti zelo raznolik asortima proizvodov in blaga. Tako lahko kupite računalniško opremo, od stroj-

ne in programske opreme, pa vse do drobnih računalniških pripomočkov, kupite lahko izdelke zabavne elektronike in glasbo ter filme, pa vse za dom, tudi gospodinjinske aparate in celo posodo, prav tako pa vse za avto, rezervne dele, obilo je tudi izdelkov za rekreacijo in prosti čas in aktivnosti, povezane s tem, tudi za najmlajše se najde veliko stvari in dobite lahko tudi izdelke za osebno nego. Praktično lahko v spletnih trgovinah dobite vse.

Nakupovanje preko spleta ima več prednosti. Bistvena je ta, da imate vse izdelke na enem mestu, da lahko naredite hitro medsebojno primerjavo izdelkov in se nikamor vam ni treba zaradi tega. Ko izdelke pregledujete, izveste o njih več, kot vam lahko pove prodajalec v trgovini, saj so poleg slik

in opisov zraven napisane še tehnične karakteristike izdelkov. Cene na spletu so običajno nižje od 5 do 15 odstotkov od tistih v trgovini, saj trgovcu ni potrebno imeti trgovine in osebja, potrebuje le skladišče za izdelke. Poleg tega so nakupi varni, možnosti plačila so tako z gotovino, kreditom kot tudi s kreditnimi karticami. Spletni kupci običajno izdelke ocenjujejo, tako da lahko hitro izveste mnenje kupcev izdelkov in se tako lažje odločite. Kupljene izdelke vam dostavijo na dom, vedno pa imate možnost vračila izdelka, če z njim niste zadovoljni. Praktično in priročno, da bolj sploh ne bi moglo biti.

Obilo uspešnih spletnih nakupov vam želim, da bo hožič z darili še lepši. Pa seveda vse sešteje praznični veselo.

USODE

Razgledi

Zgodba o ženski, ki sem jo občudovala

Ujeta v času

MILENA MIKLAČIČ

"Odstavila sem golaž, ki sem mu ga kuhala za kosilo, in odhitela na pomoč. A ko sem odprla vrata, je bilo vse, kar sem še ujela, njegov stekleni pogled in potem se mi je mrtev zrušil v naročje. Kar spodesekalo ga je, niti besedice ni utegnil spregovoriti - in ga ni bilo več. Mislila sem, da me bo pobralo od hipne groze, postala sem panična, začela sem kričati in - tega se še dobro spominjam, začela sem mu dajati umetno dihanje, a ni pomagalo. Ko so, čez dolgo časa, prispeli reševalci z zdravnikom, od mene ni ničesar več ostalo. Bila sem živčna razvalina, zrušena, uničena in vse, kar sem si želela, je bilo, da bi umrla skupaj z njim."

A Rebeka ni umrla. Živela je naprej, zaprla se je vase in iz spomina je počasi izrinila vse grde spomine, ki so jo vezali na Ernesta. Ostali so le tisti, najlepši.

Kadarkoli sva se srečali, je o njem govorila tako, kot bi bil idealen. Še več: kmalu se je začela obtoževati, da je ona kriva, če jima je šel zakon po zlu.

Predele je za kakšni dve leti spet utihnila, je nabavi-

la psa. Ogromnega ovčarja, ki pa ne bi niti muhi naredil nič hudega. Hirsuto je cele dneve preležal na soncu, na terasi, ali pa se je grel v kuhinji, zraven radiatorja. Večino ljubezni, ki jo je prej namenjala možu (ki si tega, žal, ni nikoli zaslužil), je sedaj preusmerjala v štirinožnega prijatelja. Zaradi nje ga se je odpovedala celo dopustu, ki ga je pred tem vsaj kakšen teden preživljala v Sloveniji.

Rebeka sem imela rada, saj so bili najini pogovori zmeraj zelo dolgi, polni in raznoliki. Poleg tega sem z veseljem utrjevala tudi angleščino. Ko je čez noč pretrgala vsake stike, mi je bilo hudo in nenehno sem se spraševala, ali sem jaz kriva za to, ker sem ji na račun alkohola vdanega pokojnega moža povedala nekaj krepkih.

Bilo je ravno kakšen teden pred mojim rojstnim dnem, ko je nenadoma zavznil telefon in ko me je z veseljem glasom pozdravila z druge strani, se je zdelo, kot da je vse lepo in prav - brez dvoletnega molka. Tudi sama sem se ugriznila v jezik, nisem se spraševala, niti nisem vrtala vanjo, da bi izvedela, kaj se je zgodilo.

"Za rojstni dan ti nimam kaj dati, te bom pa prišla iskat in odpeljati se bova na potepanje po Češki in Avstriji," je zaukazala.

"Kaj pa Hirsuto? Bo lahko sam doma?" me je zanimalo.

"Zanj imam varuha," je dejala kratko in odločilo.

Ko se je naslednji dan prikazala na vratih s svojim značilnim smehom in prekipavočjo dobro voljo, nas je vse tisočkrat objela, najmlajši sin pa se je zaklenil v sobo, ker je bil ravno v letih, ko mu za kakšno žensko lupčkanje ni bilo kaj prida.

Peljali sva se že proti avstrijski meji, ko je prišla z besedo na dan.

"Imam prijatelja," je rekla. "To ti povem zato, da ne boš preveč presenečena."

Globoko se mi je oddahnilo. Pa jo je le pamet srečala, sem pomislila.

A me je hitro postavila na realna tla.

"Ni to, kar se ti mota po glavi. Wolfgang je starejši gospod, star je 85 let, k sebi sem ga vzela zato, ker mu je umrla žena, pa ni imel nikogar, ki bi skrbel zanj."

"Za božjo voljo! Saj nisi Karitas - ali pač?!"

Skornignila je z rameni in nadaljevala: "Pes je bil

premalo. Še zmeraj mi je ostajalo preveč časa zase, za razmišljanje ..."

"Kaj pa hči? Saj imaš že vnuka, bi se pa njemu posvetila ..."

Rebeka je za trenutek utihnila.

"S hčerko nekako ne najdeva stika. Ne mara me. Kar je umrl Ernest, je še ni bilo naokoli. Kot da bi umrla tudi njena ljubezen do mene ..."

Potem sva bili tiho, kajti za stavki, ki jih je spravila iz sebe, se je verjetno skrivala cela tragedija.

A več kot toliko mi ni povedala, ne tedaj ne pozneje. Njen prijatelj me sprva ni želel niti pozdraviti. Zdelo

se mi je, kot da ne bi hotel Rebekine pozornosti deliti s komerkoli. Na vsakem koraku mi je nagajal. Zraven pa se je nenehno smehljajal, a na njegovo igrano kavalirstvo nisem nasedla. Očitno je bilo, da je bila antipatija obojestranska. Od strani sem ga opazovala, trdno prepričana, da Rebeko izkoristi, kolikor le more.

Nisem se dosti zmotila. Kljub temu da je s seboj privlekel dragocene starine, ki jih je zbiral vrsto let, je živel na njen račun. Milostno je dovolil, da mu je stregla in mu brala želje iz oči, v zameno pa ji je nudil družbo, ki naj bi jo v svoji osamljenosti potrebovala.

"Nekoč je prišel domov prej kot ponavadi. Nekam togo je meril korake preko dvorišča, a tega nisem vzela za mar. Je že malo bolj pijan kot običajno, sem pomislila. Potem pa zaslišim, da je nekam čudno dolgo vtikal v ključavnico ključ."

Je Trubar tudi katoliški?

168

IZ STARIH ČASOV

"Trubar pripada Katoliški cerkvi vsaj toliko, kot pripada evangeličanski. Zrasel je iz katoliškega verskega okolja, šolal in oblikoval se je v katoliških vzgojnih ustanovah, njegovi prvi in odločilni vzgojitelji so bili katoliški duhovniki in škofje. Ideje za prenovno Cerkev je dobil v katoliškem miselnem in duhovnem obzorju. Prav ta gorečnost in zavzetost za reformo Cerkev in za vrnitev k idealom prve, apostolske Cerkev ga je zaradi zunanje-političnih in verskih razmer v Spodnji Avstriji vodila v tabor že reformirane nemške Luteranske cerkve. Zato danes ne bi bilo prav, da se odrečemo svojem katoliškemu deležu v Trubarjevi zgodbi. Trubar je za nas Slovence lahko konkretna in živa formula ekumenizma,

priložnost, ki je ne smerno zamuditi, previdnostno znamenje našega časa! Po naročilih Katoliške cerkve, ki so vsebovana v odlokih drugega vatikanskega koncila, danes ne moremo več gojiti krščanske duhovnosti, ki ne bi bila dialoško odprta in ekumenska."

Avtor gornjih besed, ki so na prvi pogled ali prislugh nekoliko nenavadna, je Zvone Štrubelj, slovenski katoliški duhovnik v Nemčiji in avtor knjige *Pogum besede*. V isti zapiše tudi, kar sledi. "Trubar ni nikoli govoril o tem, da je izstopil iz katoliške cerkve, ampak, da nadaljuje to, kar je učila in pridigala prva Cerkev. Vedno in dosledno je poudarjal, da je 'exul Christi', to je Kristusov preganjanec. Zatočišča, ki ga je našel v Evangeličanski cerkvi

na Nernškem, ni nikoli imenoval srečni kraj, svojo drugo domovino. Ne, imenoval ga je svoj 'Nigirdom'. Duhovniško delovanje v okviru Evangeličanske cerkve je vedno pojmoval kot odskočno desko za pastirsko in pastoralno, vzgojno in izobraževalno delovanje med Slovenci."

Eden od argumentov v prid Trubarjeve katoliškosti je po Štrublju tudi dejstvo, da je bilo letos med številnimi slovenskimi romanji v Trubarjeve kraje na Nernškem najbolj množično tisto, ki je potekalo v organizaciji Katoliške cerkve. "Tiste Cerkve, iz katere je izšel Primož Trubar, Cerkve njegovih korenin. Tiste Cerkve, ki ji je daroval svojih sedemnajst let gorečega duhovniškega delovanja, tiste vesolj-

Vladimir Makuc, Trubar, tempera na steklo, 1951

ne Cerkve, ki je v resnici ni nikoli zavrgel. Tudi tiste Cerkve, ki ga je izobrazila in izklesala v trdno in močno osebnost." Katoliških romarjev je bilo okrog 500, iz Slovenije jih je 8. marca pripe-

ljalo sedem avtobusov, pridružili so se jim slovenski rojaki iz Stuttgarta. Drugo romanje se je zgodilo v dneh od 29. maja do 1. junija; udeležili so se ga člani Slovenskega protestantskega društva Primož Trubar (vodi ga Viktor Žakelj) in pripadniki slovenske Evangeličanske cerkve. Ti so prišli s tremi avtobusi, dvema iz osrednje Slovenije in enim iz Prekmurja. "Z obema množičnima potovanjema smo tako Slovenci v jubilejnem letu 2008 vsaj simbolično sešli raztrgano Trubarjevo suknjo in se približali bolj realni in celostni podobi našega velikega Raščičana. Tako kot sta bili obe potovanji globoko ekumenski, taka naj bo tudi prihodnost obeh Kristusovih Cerkev v Sloveniji, katoliške in evangeličanske."

MIHA NAGLIČ

SLOVENCİ PO SVETU

Razgledi

Z Lubnikom med argentinskimi Slovenci (7)

Mendoza je nenavadno mesto

MARIJA VOLČJAK

Približujemo se Mendози, na obeh straneh ceste se tja do obzorja razprostirajo vinogradi. Prav neverjetno, v kakšni puščavski uspeva vinska trta, koliko truda je potrebno, da zemlja rodi žlahtno kapljico. Vozimo se že več kot pol ure, vinogradov pa ni in ni konec. Ob cesti so vse pogostejši napis, da smo v deželi vina. Prav zanimivo, tudi v obliki sodov, zato še špansko ni treba znati.

Mendoza je prestolnica istoimenske pokrajine ob vznožju Andov. Do argen-

tinske prestolnice Buenos Aires je dobrih tisoč kilometrov oziroma uro in pol vožnje z letalom. Mendoza je četrto največje argentinsko mesto, skupaj s predmestji v njem živi 850 tisoč ljudi, v celotni pokrajini, ki je sedemkrat večja od Slovenije, pa milijon in pol. Kaj neki je Slovence pripeljalo v to oazo sredi puščave, saj v ničemer ne spominja na našo pokrajino. Razen zasneženih gora v daljavi. Le kdo jim je rekel, da je tam pokrajina podobna slovenski. No, morda kakšen dolenski vinogradnik, ki je gledal samo vinsko trto. Vinogradov pa je res veliko. Ar-

gentina je po izvozu vina peta država na svetu, kar 70 odstotkov vina pa pridelajo v Mendози.

Mendoza je resnično nenavadno mesto. Večina zgradb je nizkih, hiše se držijo ena druge in s ceste vidiš samo glavne vhode. Šele v zadnjih letih gradijo stolpnice, večinoma hotele, saj turizem doživlja hiter razcvet. Prav ob našem prihodu so odprli mogočni in luksuzni Sheraton, z igralnico in vsem mogočim udobjem. Mi smo se seveda nastanili v precej slabšem in cenejšem hotelu.

Mendoza ima nenadavno malo padavin, le dvesto centimetrov na leto. Da bi kdaj snežilo, se ne spomni nihče, hitro pa povedo, da je lani snežilo v Buenos Airesu, po sto dveh letih. Zaradi umetnega namakanja je Mendoza preprežena s kanali, ki potekajo med ulicami in pločniki. Z ulice do hiše stopiš čez mostiček, če ga zgrešiš, se kaj hitro znajdeš v kanalu. Tudi avto se hitro znajde s kolesi v jarku, če pri parkiranju nisi previden. Verjetno je kar težko priti varno domov, če v deželi vina pogledaš pregloboko v kozarec.

V kanale občasno spuščajo vodo. Namakajo tudi vrtove, tisti seveda, ki si to lahko pri-

voščijo. Zalivajo jih enkrat na teden, za decimeter visoko. Ob kanalih rastejo drevesa in Mendoza je nenavadno zeleno mesto. Mesto se širi tako, da najprej zasadijo drevesa. Nikomur niti na pamet ne pade, da bi jih posekal, saj

je to strogo prepovedano. Tudi obrezovanje. Zato veje segajo visoko nad ulice. Naš enonadstropni avtobus si le počasi utira pot po mestu. Veje tolčejo po strehi avtobusa, vendar se soferju zdi škoda vej, ne avtobusa.

Vinogradi se razprostirajo do obzorja, napisne table ob cesti so tudi v obliki sodov, ki nazorno povedo, da smo v deželi vina. Sode izdelujejo Bajdovi, zelo znana in uspešna slovenska družina v Mendози.

Namakajo tudi vrtove, enkrat na teden jih preplavi voda.

V kanale med ulicami in pločniki občasno spuščajo vodo.

Med sosedi

122

SLOVENCİ V ZAMEJSTVU

Koroški deželni zbor je v drugem poskusu sprejel resolucijo, s katero poziva avstrijsko vlado k sprejemu ureditve, po kateri na Koroškem ne bodo več postavljali dodatnih dvojezičnih krajevnih tabel. Za resolucijo so glasovali deželni poslanci Zavezništva za prihodnost Avstrije (BZO) nekdanje deželne glavarja Jörga Haiderja, svobodnjaške stranke (FPÖ) in trije od štirih poslancev avstrijske ljudske stranke (ÖVP), proti pa so bili poslanci socialdemokratske stranke (SPÖ) in zelenih. Po mnenju deželne zboru bi bila to "končna ureditev vprašanja dvojezičnih krajevnih napisov". Deželni zbor je zahteval tudi tajno ugotavljanje pripadnikov slovenske manjšine.

Proti sklepu koroškega deželne zboru je najostreje protestiral Narodni svet koroških Slovencev in v pismu prosil

predsednika Republike Avstrije Heinza Fischerja, naj zaščiti pravice Slovencev na Koroškem. Narodni svet je v pismu zapisal, da je bila s tem sklepom deželne zboru "dosežena skrb vzbujajoča razsežnost politike, ki je usmerjena proti koroškim Slovencem." Avstrijsko ustavno sodišče je doslej objavilo že 17 odločb o dvojezični topografiji, od katerih se nobena ni bila uresničena. Takšen sklep deželne zboru je bil mogoč samo zato, ker so proti pravicam Slovencev na Koroškem glasovali tudi poslanci ene od vladnih strank.

Zanimivo novico o dejavnosti Slovencev v Kanalski dolini v Italiji nam je poslal predsednik Slovenskega kulturnega središča Planika Rudi Bartaloth. Glasbeno šola Tomaž Holmar za Kanalsko dolino in Slovensko kulturno središče Planika sta ob pomoči krajev-

ne gorske skupnosti izdali zgoščenko z naslovom "Tako so peli - Così" cantavano. "Na zgoščenki so zbrane nekatere pripovedi in pesmi, skupaj jih je 15, ki so bile posnete večinoma v Ukvalah med letoma 1968 in 1972. Največ jih je posnel dr. Pavle Merku, ki jih je nato podaril Narodopisnemu inštitutu Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Posnetki, ki so bili napravljeni s takratno tehnologijo v neprimernih prostorih, največ v gostilni, so bili ohranjeni na starih in deloma že pokvarjenih trakovih, so na zgoščenki predstavljani tako, kot so bili registrirani v originalu. Vsekakor sta se morala založnika zgoščenke potruditi za izdajo kvalitetnega izdelka." je napisal Rudi Bartaloth. "Glasbeno in tehnično svetovanje je opravil profesor glasbe Manuel Figelj. V kratkem bo izšla še spremljajoča knjižica z

Prebivalce Bilčovsa ne moti dvojezična krajevna tabla pred vasjo, niti številni dvojezični napis po vasi. Koroški deželni zbor pa misli drugače. Dvojezičnih tabel naj bi bilo že sedaj dovolj, čeprav bi jih morali po zakonu postaviti še najmanj enkrat toliko. / Foto: Jaka Kobzar

izvirnimi besedili pesmi s prevodom v italijanščino. Izdajo knjižice je podprl tudi urad slovenske vlade za Slovence v zamejstvu in po svetu. Zgoščenka, upamo, da ji bo sledila še druga, je prispevek slovenskih usta-

nov, ki delujejo v Kanalski dolini, k ohranjanju peske in kulturne dediščine ter spodbuda za raziskovanje na ozemlju, kjer je še prisotna slovenska avtohtona govorica," končuje sporočilo Rudi Bartaloth.

JOŽE KOŠNJEK

JASLICE

Razgledi

Pri svojem delu uporablja najrazličnejše materiale, večinoma les in slamo, pa tudi vžigalice, umetne bisere, beton, glino, vosek, steklo, makarone in kemično maso.

Jaslice tudi iz voska

BRIGITA JUVAN, UMETNICA IN USTVARJALKA

MAJA BERTONČIČ

Brigita Juvan, dekleško Kmetič, živi v Spodnjih Pirničah, na Primoževi domačiji, kamor se je z Zgornjega Brnika primožila leta 1961, takrat stara dvajset let. Rodila se je v kmečki družini osmih otrok. Je ustvarjalca, umetnica. Med drugim izdeluje tudi jaslice, in sicer iz različnih materialov: lesa, betona, keramike, gline, stekla, čebeljega voska, tudi iz parafina. Njen ustvarjalni dar je bil opažen že v otroštvu. "V šoli sem zelo rada risala, tudi drugim otrokom. Pri vseh nalogah v zvezku sem naredila še malo umetniškega dodatka: okoli naslovov ali za zaključek. Moje risbe so bile skorajda vedno izbrane za razstave. Tudi doma, na primer ko smo pasli krave, sem vse palice oblikovala," se spominja Brigita Juvan.

Bolj se je z ustvarjanjem začela ukvarjati v Pirničah. "Z mojem sva naredila novo hišo, pa ni bilo denarja, da bi kupila kakšno stvar za na steno. Na tržnici v Ljubljani sem videla slikice iz slame in sem jih potem naredila doma. Nekaj teh prvih imam še danes v hiši," se spominja začetkov. Kmalu je prišla želja po ustvarjanju iz lesa. "Prvo rezbarsko orodje mi je mož prinesel leta 1972. To so bili "nožki" za limolej. Za silo je šlo. Kasneje pa sem imela veliko srečo. Starejši gospod je pri nas obnavljal cerkvene kipe in mi je dal skoraj sto dlet. Pokazal in razložil mi je tudi nekaj stvari in mi podaril knjigo o tem. On mi je najbolj pomagal. Veste, takrat se dlet za obdelovanje lesa sploh ni dobilo. Samo v Angliji so imeli takšne. Dobro dletje mora biti zelo ostro, tenko, da lahko režeš. Če je pravilno brušeno, se ne uniči hitro," je pojasnila. Pri svojem delu sicer uporablja najrazličnejše materiale, večinoma les in slamo, pa tudi vžigalice, umetne bisere, beton, glino, vosek, steklo, makarone in kemično maso. "Nekaj vidiš in narediš. Ustvarjati se da iz najrazličnejših materialov, tudi iz makaronov, iz katerih sem najprej naredila svečnik, potem adventni venček, okvirje, obeske, okraske za na

drevesček, tudi živali. Zelo lepa pride želva, pa čebela," pravi.

Kljub njeni vsestranskosti se na umetniškem področju najbolj vidno odraža rezbarstvo. Neponovljive skulpture svetnikov, dvanajstih apostolov, ki varujejo cerkev Marije Vnebovzete v Zgornjih Pirničah ter mnoge druge stvaritve bodo trajna zapuščina, ki predstavlja pomemben del naše kulturne dediščine. Njene skulpture krasijo še cerkev Svetega Križa v Spodnjih Pirničah s kipoma dveh angelov, cerkev Janeza Krstnika na Zgornjem Brniku krasita kip svetega Marka z levom in kip svete Ane in Marije, sveti Florijan krasijo gasilski dom v Mavčičah, kip svetega Mihaela pa je na Šmarni gori. "Moje najtežje delo so skulpture dvanajstih apostolov na pirniški cerkvi, ki so v naravni velikosti. Delati sem jih začela leta 1986, končala pa štiri leta kasneje. Veliko sem delala ponoči. To je bilo zelo zahtevno delo, sploh ker so bili to moji prvi obrazi. Prej sem iz lesa večinoma delala okvirje. Pri apostolih sem se dela najprej lotila pri vratu. Dodatna težava je bila, ker je bila debelina lesa samo sedemnajst centimetrov. Kjer bi morala imeti največ "mesa", sem ga imela najmanj. Najtežje pa je bilo oblikovati obraze, predvsem nos in usta. Če se zmotiš, še enkrat poglobiš, seveda če je sploh možnost, da narediš ves obraz globlje. V vseh teh letih dela je viden napredek in če bi apostole delala danes, bi bili še lepše narejeni."

Juvanova največ časa v delavnici preživi pozimi, poleti ima namreč veliko dela tudi na kmetiji. "Pozimi sem skoraj ves dan v delavnici, tudi ponoči. Ljudem preveč obljubim in potem se mi nabere veliko dela," pove prijazna gospa, ki jo pri ustvarjanju vodi lasten talent in pridne roke. Je namreč samoukinja. S svojimi deli se je doslej predstavila na treh samostojnih razstavah (dve sta bili v domačih Pirničah in ena v Domžalah) in na številnih skupinskih razstavah. Trenutno so njena dela razstavljena na Sveti Gori pri Novi Gorici, kjer se predstavlja z lesenimi jaslicami, in v Pir-

Na umetniškem področju se pri Brigiti Juvan najbolj vidno odraža rezbarstvo. / Foto: Maja Bertonič

Jaslice izdeluje tudi iz keramike. / Foto: Peter Kolenc

ničah, kjer si lahko poleg lesenih ogledate še betonske jaslice. Velike jaslice, ki jih je prav tako izdelala sama, pa so v tem prazničnem času postavljene na dvorišču domače hiše v Spodnjih Pirničah. "Figure so velike od štiri do štiri-deset centimetrov. Najmanjše so lesene, največje pa betonske. Postavi jih vnuk, ki ima dobre zamisli za postavitev," še pove. Na vprašanje, kdaj je naredila svoje prve jaslice, odgovarja: "Prve so bile lesene. Od takrat je zagotovo že petnajst let. Najlažje je de-

lati prav lesene jaslice, ki so rni poleg tega najlepše. Ljudje mislijo, da tudi na primer betonskih figur ni težko izdelati, da imam kalup in potem samo vlijem vanj maso. To ne drži. Nimam pravega kalupa. Kalup imam iz lateksa in moram vse ročno oblikovati in popraviti." Pri svojem delu uživa: "Pri tem delu se kratkočasim, vleče me rezultat in potem se mi zdi lepo, če mi uspe."

Če ji bo le zdravje služilo, si želi nadaljevati z ustvarjanjem. "Moja želja je, da bi

bila vsaj toliko zdrava, da bi naredila to, kar sem obljubila ljudem," je povedala za konec. Njena dela so opažena tako v lokalni skupnosti kot širše. Leta 2008 je za svoje izjemno uspešno delo na področju kulturnega ustvarjanja in ljudske umetnosti ter za velik prispevek na dobrodelnem področju (s prostovoljnimi prispevki, zbranimi na razstavah, in s prodajo del, pomaga društvu Barka iz Zbilj in humanitarnemu zavodu Vid iz Kranja) prejela plaketo Občine Medvode.

"Moje najtežje delo so skulpture dvanajstih apostolov na pirniški cerkvi. Delati sem jih začela leta 1986, končala pa štiri leta kasneje."

DRUŽINA

Razgledi

Velika družina je naš slovenski zaklad, poudarjajo prireditelji vsakoletnega srečanja številnejših slovenskih družin, Slovenska konferenca Svetovnega slovenskega kongresa. Zevnikovi iz Britofa so ena od družin, ki je letos na srečanju prejela srebrno priznanje.

Zevnikovih je za poln kombi

DANICA ZAVRI ŽLEBITR

Srečanje velikih družin je vsako leto pred miklavževim, tako da je za otroke tudi prijetno praznično doživetje. Letošnje je bilo že dvanajsto, na njem pa podelijo javna priznanja družinam z največ otroki v znak njihovega prizadevanja za ohranjanje slovenstva. Med šestnajstimi slovenskimi družinami, ki smo jih imeli priložnost spoznati na letošnjem srečanju, jih je pet prejelo zlato priznanje, dve srebrno in devet bronasto. Zevnikovi iz Britofa s sedmimi otroki so dobili srebrno priznanje.

Helena in Tomaž Zevnik iz Britofa imata sedem otrok, starih od dve do dvanajst let. Tudi sama izvirata iz velikih družin, tako da imajo njuni otroci tudi veliko bratrancev in sestričen. "Moja mama pričakuje štiriindvajsetega vnuka, moževa trinajstega," pojasni Helena razsežnost družinskega položaja. Ali sta z možem potemtakem ponovila družinski vzorec, jo vprašam in dobim odgovor, da ni nobenega vzorca, le veliko ljubezni in razumevanja.

Foto: Genial kvadrat

njej doma, večja dva pa v vrtcu. Najmlajši je Marjan, star dve leti, Neža ima tri leta, Marija pet, Ana sedem. Špela deset, Matija enajst in Marko dvanajst. Njihov očka Tomaž je samostojni podjetnik, avtoprevoznik na mednarodnih progah, mamica Helena pa je zaposlena pri njem. Do četrtega otroka je bila v službi drugje, potem je ostala doma, a služba pri možu je kot vsaka druga. Njena prednost je, da je kar za domačimi vrati in da ima

pri računalniku lahko tudi najmlajšega Marjana, kar mu je zelo všeč.

"Mož je zaradi svojega dela veliko zdoma. Ko pa pride domov, otroci kar ne vedo, kako bi mu zlezli pod kožo. Hitijo mu pripovedovat, kaj vse se je zgodilo, ko ga ni bilo," pripoveduje Helena. Otroci so silno ponosni na očkov tovornjak z rumeno ponjavo, najbolj pa so srečni, ko se s poti vrne domov. Med tednom je veliko dela, nedelje pa so njihove,

povedo Zevnikovi. Radi tudi kam gredo, njihov družinski avto je kombi, v katerega jih gre vseh devet. Božičnih in novoletnih praznikov pa se še posebej veselijo. In Miklavža, rojstnih dni, pa ne le zaradi daril, saj sicer niso zahtevni, pač pa zaradi prazničnega razpoloženja, ki ga pričarajo ti posebni dnevi v letu. Pri Zevnikovih je zaradi velike družine vedno živahno, ob praznikih, ko pridejo sorodniki ter številni bratanci in sestrične, pa je že

otrok polna hiša. "Skorajda ne bi potrebovali drugih ljudi, ko je že nas toliko," pravi Zevnikovi.

Helene in Tomaža ne skrbi, kako preživeti veliko družino. Ne ukvarjajo se veliko s tem, česa vsega nimajo v materialnem smislu. Starša s pridnim delom zaslužita dovolj za življenje, veliko stvari za v lonec pridelajo na domačem vrtu. Otroci so pridni, jih pohvali mamica, ki je največ z njimi. Ker jo delo v moževi firmi, gospodinjstvo in družina zaposlijo v polni meri, je v delo v hiši vključila tudi otroke. Marsikaj znajo postoriti sami, večsih skuhajo, desetletna Špela sama speče pecivo. Imajo delovne navade, jih pohvali mamica. Poznajo tudi kmečko delo, saj hodijo pomagat k starim staršem na kmetijo. Celo v podeželskem okolju tako številne družine niso prav pogoste. "V naši fari smo največja družina," pove mamica Helena, ki sama izvira iz družine z osmimi otroki. In tudi v šoli v Predosljah, ki jo obiskujejo starejši Zevnikovi otroci, ni sošolcev, ki bi imeli toliko bratcev in sestric kot oni. Pri Zevnikovih na to dejstvo gledajo kot na prednost, na družino kot na vrednoto in na ljubezen v njej kot na zaklad.

Ali sta z možem potemtakem ponovila družinski vzorec, jo vprašam in dobim odgovor, da ni nobenega vzorca, le veliko ljubezni in razumevanja.

Vladavina zastraševanja

7
SEDMICA

Bolj kot za katero drugo civilizacijsko okolje je za sodobno (zahodno) družbo značilna igra paradoksov. Na eni strani je najmanjša družbena področnost zmerjena s tehnično človekovih pravic, na drugi celotna družbena resničnost sloni oziroma temelji na principu zastraševanja. In drugo samodejno zanika, izključuje prvo.

Na elementih zastraševanja je zgrajen, denimo, ves zavarovalni sistem, znotraj tega pa pokojninski in zdravstveni podsystem. Nadalje je princip zastraševanja značilen za napovedovanje oziroma pričakovanje okoljskih sprememb, za spremljanje ter nadziranje različnih pojavnih oblik gripe in tako dalje,

dokler ne trčimo ob gospodarsko recesijo.

Gospodarska recesija je tako rekoč šolski primer vladavine zastraševanja. Pri tem mi še vedno ni čisto jasno, ali je svetovno gospodarstvo in znotraj njega slovensko že ali še ni v gospodarski recesiji in koliko ter kako konkretno naj bi nas ta prizadela. Nekaj pa drži kot pribito. V aktualnih okoliščinah bi težko našli vlado, ki svojega mandata ne bi tako ali drugače vezala na (pogojno rečeno domnevno) gospodarsko recesijo.

Ali so aktualne svetovne, pomeni globalne gospodarske razmere spontane ali umetne, ali smo že ali še nismo in ali sploh bomo v gospodarski re-

cesiji ter kako globoko bomo vanjo padli, so teme, ki zahtevajo parcialne analize ter odgovore. Parcialne tako v smislu posameznih gospodarskih panog kot tudi posameznih nacionalnih gospodarstev. Povedano drugače, vsega ne smemo metati v en koš. Se zlasti pa je v aktualnih slovenskih gospodarskih razmerah, za katere je še vedno značilna tranzicija, treba zarisati jasno ločnico med svetovno gospodarsko recesijo na eni strani ter posledicami pravič, slabega vodenja podjetij, da ne rečem slabega upravljanja s kapitalom, in drugič, zamude v prestrukturiranju posameznih gospodarskih panog oziroma podjetij.

Hočem reči, da se s svetovno krizo v avtomobilski industriji, katere je za zdaj pravzaprav edina resnično prepoznavna, ne morejo pokriti oziroma da se za njo ne morejo skriti zavoženi projekti v begunjskem Elanu ali v murskosoboški Muri ter njihov nesposoben menedžment. Povedano drugače, ukrepe, s katerimi naj bi vlada Boruta Pahorja omilila domnevno oziroma prihajajočo gospodarsko krizo, je treba dosledno ločiti od nujnega posega vlade v zavožena podjetja, ki so bila nekoč paradni konji slovenskega gospodarstva, zdaj pa so na robu preživetja. V tem kontekstu bi bilo smiselno na vladni

ravni razpravljati tudi o materialni odgovornosti ljudi (s konkretnimi imeni in priimki), ki so odgovorni za zavožene naložbe ter gospodarske projekte.

Drži sicer, da ima vladni predsednik Borut Pahor ob vsaki priložnosti na jeziku tako imenovani socialni dialog. Po drugi strani pa straži z zdaj že petdeset tisoč novimi brezposelnimi državljani. In drugo izključuje prvo. Se pravi, vladni predsednik misli resno bodisi s socialnim dialogom bodisi z odpustitvijo delavcev mimo uskladitve razmer s sindikati. Govoriti hkrati o tem in o onem pa je čisto navadna politična slama.

MARJETA SMOLNIKAR

Ibi in Aquasava - povsem različni likvidaciji

Medtem ko so italijanski lastniki Aquasave v celoti plačali obveznosti do odpuščenih delavcev, v Ibiju slovenski lastniki slovenske delavce še vedno vlečejo za nos.

BOŠTJAN BOGATAJ

Kranj - Zgodba dveh kranjskih tekstilnih podjetij je znana. Tako Ibi kot Aquasava sta šla pred meseci v likvidacijo. Aquasava zato, ker je izgubila izdelavo denima, v Ibiju so novi lastniki že po pol leta ugotovili, da proizvodnje ni smiselno nadaljevati.

Zgodba z Aquasavo se je dokončno zaključila konec novembra, skupaj je delo izgubilo okoli štiristo delavcev. "Plače, odpravnine in vse finančne obveznosti lastnika, družine Bonazzi, so v celoti urejene. Niti enega odprtega primera ni, celotna agonija se je zaključila v dveh mesecih," pravi **Redžo Marošlić**, sindikalist, ki je vodil tudi Aquasavin sindikat. Likvidacijski upravitelj **Edi Kraus** je po besedah sindikalistov postopek speljal zelo korektno. "Lastniki so spoštovali našo zakonodajo in delavce. Čeprav Aquasava ni delovala 15 let, so najstarejšim upoštevali, kot da so

Rajko Bakovnik

delali ta čas. Odpravnine so izračunavali v dobro delavcem, čeprav so imeli s tem za dvesto tisoč evrov več stroškov," pojasnjuje v sindikatu. Tako je bilo veliko primerov, da so delavci namesto tri-tisoč prejeli štiri tisoč evrov. Težko je natančno ugotoviti, koliko nekdanjih sodelavcev Ibi in Aquasave ima danes delo, podatki kranjske službe Zavoda za zaposlovanje pa kažejo, da

Redžo Marošlić

se je v času zaprtja v evidenco brezposelnih prijavilo za polovico manj delavcev, kot je bilo odpuščenih. Odpuščenim delavcem, ki so v zadnjih treh mesecih prejeli manj kot devetsto evrov bruto prihodkov, so pomagale tudi občine Kranj, Cerklje in Šenčur (morda se bo odločila še katera druga) in jim namrele po 150 evrov pomoči. "Ibi in Aquasava sta popolnoma različni zgodbi. Po

mnenju gorenjskih sindikatov je bila glavna napaka v Ibiju kriza menedžmenta, v zadnjem letu pa še spekulativne prodaje državne Slovenske odškodninske družbe," pravi **Rajko Bakovnik**, predsednik Sveta gorenjskih sindikatov. Zelo hitro so v Ibiju zamenjali tri direktorje in vseskozi odpuščali. Na koncu je 120 delavcev ostalo na cesti, šele pred kratkim so dobili regres, zadnje plače so zamujale in bile nižje, odpravnin še vedno ni. Likvidacijski upravitelj **Anton Ahac** sindikatom sicer tedensko sporoča o napredku postopka, vendar denarja za odpravnine še vedno ni, tudi za 80 delavcev, ki so odšli sporazumno vse od začetka leta. "Ibi je imel še pred kratkim veliko kapitalskega premoženja, vendar so vse prodali, sedaj likvidacijskemu upravitelju ostajajo nepremičnine in stroji. Upamo, kljub napovedani krizi, da bo lahko hitro prodal premoženje in poplačal delavce," pravi Bakovnik.

Čas hitrih ukrepov

Gospodarska kriza se iz finančnega seli v realni sektor, zmanjšuje se povpraševanje po delu.

BOŠTJAN BOGATAJ

Ljubljana - Razpravljavci posveta o možnostih, ki jih imajo delodajalci na voljo v kriznih časih, ki ga je organizirala Gospodarska zbornica Slovenije (GZS), so se strinjali, da morajo v času zmanjšanja števila naročil dati prednost ukrepom, ki ohranjajo zaposlenost. Zogotavljajo, da je konsenz s socialnimi partnerji nujen.

Samo Hribar Milič, generalni direktor GZS, meni, da bo v Sloveniji v obdobju vsaj enega kvartala večji del gospodarstva delal na bistveno nižjih obratih, s tretjino manjšim obsegom poslovanja. Poudaril je, da ni garancije, da bo to obdobje trajalo le štiri mesece: "Imamo dovolj znanja, izkušenj, ambicioznosti, da pridemo iz krize. Treba bo pogledati tudi, kakšen je trg dela. V gospodarstvu so zadeve resne, potrebujemo hitre in učinkovite ukrepe in spremembe." Dr. Bogomir Kovač sedanjo krizo ocenjuje kot krizo stoletja. Po njegovem naj bi kriza trajala vsaj 30 mesecev in kot čas izhoda ocenjuje dru-

go polovico leta 2011. Strateška usmeritev bi morala biti iskanje tržnih niš in iskanje priložnosti na globalnem trgu.

Dr. Valentina Franca s Fakultete za management v Kopru je izpostavila, da je k vsem spremembam v gospodarskih družbah, kakršne se pojavljajo zlasti v kriznih gospodarskih situacijah, smiselno pristopiti na podlagi pogovorov in v soglasju s sindikati in sveti delavcev. Jure Snoj z Zavoda RS za zaposlovanje je dejal, da bo njihova glavna dejavnost pri presežnih delavcih v sodelovanju z delodajalci usmerjena v zgodnje posredovanje. Predstavniki gospodarstva so poudarili, da so zaposleni ključni in jih nočejo izgubiti, hkrati pa brez partnerstva in ustreznih ukrepov države tega ne bo mogoče doseči. Predsednica Sindikata kovinske in elektroindustrije Slovenije Lidija Jerkič je izpostavila, da je lahko 36-urni delovnik z znižanjem plače le kratkoročen, ne pa dolgoročen ukrep, ki bi lahko rešil svetovno krizo in slovensko gospodarstvo.

Tudi januarja manj naročil

Količinsko in vrednostno je letos Acroni realiziral višjo prodajo kot leto prej, dobiček pa bo manjši.

BOŠTJAN BOGATAJ

Jesenice - Prejšnji teden se je vodstvo Acronija s sindikatom SKEI in Neodvisnost KNSS dogovorilo o uvedbi krajšega tedenskega delovnega časa in znižanju plače za desetino ter o izplačilu božičnice: štiristo evrov so prejeli včeraj, 150 evrov marca prihodnje leto. Zakaj takšni ukrepi in koliko časa bodo veljali, smo vprašali

Slavka Kanalca, direktorja Acronija.

Koliko časa bo veljal 36-urni tedenski delovnik?

"Nov, 36-urni tedenski delovnik začne veljati 1. januarja 2009. Mesečno bomo sledili višini naših naročil in na osnovi zasedenosti proizvodnih kapacitet se bomo skupaj s socialnimi partnerji dogovarjali za odpoved aneksa h kolektivnim pogodbam."

Zakaj je bil potreben ta ukrep?

"S tem dosegamo zniževanje stroškov, kar je nujno zaradi sedanjih razmer na trgu."

Kako ste letos poslovali v Acroniju?

"Leto 2008 je bilo za podjetje Acroni uspešno. Količinsko in vrednostno smo realizirali višjo prodajo kot v letu 2007. Po ocenah pa bo predvsem na račun slabšanja tržnih razmer dobiček nekoliko nižji kot leta 2007."

Kako boste razdelili, porabili dobiček?

"V skladu s politiko lastnikov ves dobiček reinvestiramo v nove proizvodne zmogljivosti."

Kaj ste obljubili sindikatom, da so popustili pri znižanju plač (36-urni tedenski delovnik je še vedno poln delovnik)?

"Sindikatom smo predstavili stanje na trgu in napovedi za prihodnje leto. Zrelo so

razumeli dejstva in argumente ter s ciljem ohranitve delovnih mest podprli ukrepe uprave."

Ali bo zaradi krajšega delavnika manjše tudi plačilo prevoza na delo in povrnitev stroškov za malico?

"Povrnitev stroškov za prihod na delo ter malico je vezana na število opravljenih dni in na tem področju nimamo predvidenih nobenih sprememb ali znižanj."

Ali v drugi polovici decembra bolje kaže z naročili, kako bo v januarju, februarju 2009?

"Za zdaj je nivo naročil za januar nižji od naših želja, za februar pa naročila šele pridobivamo."

Kakšni so nadaljnji scenariji poslovanja v Acroniju, če vzamemo, da je bil skrajšan tedenski delovnik prvi?

"Spremljali bomo stanje na trgu in ustrezno ukrepali."

Slavko Kanalec, direktor Acronija / Fotok: Tina Daki

Radio Triglav
Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

Veliki dobrodelni koncert

orkester SIMFONIKA VRHNIKA
solistka ALENKA GOTAR
MePZ MAVRICA VRHNIKA
zborsvodkinja DARINKA FABIANI
MePZ SVOBODA Šoštanj
zborsvodkinja ANKA JAZBEC
dirigent MARKO FABIANI

Športna dvorana MEDVODE,
pri OŠ Svetlje
24. januar 2009, ob 19. uri

Gozdne ceste so bolj urejene

Letos so opravili vrsto vzdrževalnih del na gozdnih cestah v trziški občini. Pomoč Zavoda za gozdove in družbe Born.

STOJAN SAJE

Tržič - Občina Tržič je že konec lanskega leta uskladila načrte letošnjega vzdrževanja gozdnih cest s tržiško enoto Zavoda za gozdove in družbo Born. Izvedli so javni razpis za izbiro izvajalca del, na katerem je imel najugodnejšo ponudbo zasebni podjetnik Anton Dobre. Ob koncu maja so se lotili del na gozdnih cestih Srpiči. V predelu pod Storžičem so nasuli moker klanec in izravnali cesto na odseku Medvodje-Košutnik-Vrtače. Na gozdni cesti Medvodje-Vetrih so nasuli usad in očistili vzdolžne jarke.

Poleti so potekala dela na več odsekih. Nasuli so cesto v Gabrčev rovt nad domačijo Pavšel in od Pinča do Vetriha. Popravili so oporni zid na cesti do Spodnje Brezvine. V sodelovanju z družbo Born

so nasipali gozdno cesto Bezgovca-Vetrih. Slednja družba je v povezavi z Občino Tržič konec poletja poskrbela za asfaltiranje ceste na začetku Dovžanke. Asfaltirali so makadamski odsek od konca asfaltirane javne ceste iz Jelenola do starega asfalta na Dovžanki. Z deli, ki so stala okrog 19 tisoč evrov, so zagotovili prevoznost klanca nad vasjo in odpravili moteče prašenje za okoliške stanovalce. Asfaltirali so tudi makadamski del na začetku gozdne ceste na Bistriško planino. Tam so uredili manjše parkirišče, za kar so investitorji zagotovili blizu 9 tisoč evrov. Kot ocenjuje tržiški župan Borut Sajovic, je bilo sodelovanje med občino, zavodom in zasebniki uspešno. Skupaj so izpeljali koristne naložbe, ki so za ohranjanje gozdnih cest v gorskih predelih zelo pomembne.

NAKLO

Tradicionalno srečanje kmetov iz treh občin

V Pivnici Marintek v Naklem bo v petek, na štefanovo, z začetkom ob 11. uri že tradicionalno srečanje kmetov iz kranjske, nakelske in preddvorske občine. Prireditelji so na srečanje, ki je namenjeno predvsem druženju, povabili tudi predsednika kmetijske gozdarske zbornice Cirila Smrkolja, generalnega direktorja direktorata za kmetijstvo na ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Branka Ravnika, župane vseh treh občin, predstavnike kmetijskih združenj, Kmetijsko gozdarskega zavoda Kranj in Biotehniškega centra Naklo in druge. C. Z.

Od malega živim z gozdom

Lado Debeljak z Jarčjega Brda, po domače Podmlačanov, je letošnji najskrbnejši gospodar gozda po izbora Zavoda za gozdove, enota Kranj.

BOŠTJAN BOGATAJ

Jarčje Brdo - "Gozd je dolgotrajna naložba, kjer v enem letu, tako kot na primer v poljedelstvu, ne moreš narediti nič. Zato mora vsaka generacija misliti tudi na potomce," pravi Lado Debeljak, eden izmed letošnjih najskrbnejših gospodarjev, in se ob vprašanju, kaj mu pomeni takšno priznanje, najprej zadovoljno nasmeje, nato pa pove: "To pomeni, da delam dobro in v pravi smeri."

Zaveda se, da se je o pomenu gozda treba učiti že od malega. Njega je na gospodarjenje z lesom navajal oče, čeprav tega takrat niti ni vedel. "Malo mi je povedal, nekaj pokazal, velikokrat pa se moraš pri delu tudi prilagajati, saj se delo v gozdu spreminja," pravi nagradjenec. Tako se spreminjajo gozdarski načrti pa tudi usmeritve, saj so včasih veliko pogozdovani, danes pa gre vse bolj po naravni poti. "V zadnjih desetih letih je bilo tudi pri nas veliko ujim, ko se prej pokažejo nepravilnosti, tudi zaradi pogozdovanja. Zledolom narn lom bukve, snegolom smreke. Tako od nasadov, ki smo jih z očetom opravili pred 30 leti, pred nekaj leti zaradi snegoloma ni ostalo skoraj nič, le veliko dela za majhen učinek," pojasni Debeljak.

Lado Debeljak, Podmlačanov z Jarčjega Brda, je letošnji najskrbnejši gospodar gozda v kranjski enoti Zavoda za gozdove. / Foto: Gorazd Kavčič

Tako kot njegov oče, tudi sam uči dela v gozdu otroke. "Kdor od malega ne živi s tem, ne dobi pravega pogleda na gozd. Z delom v gozdu se pridobiva odnos do njega, izveš, da ni vse za posekati, da je gozd dolgoročna naložba. Seveda sekamo letni etat, ki ga določi gozdar, žal pa najprej načrtovan sistem velikokrat podre lubadar ali ujma," pove Podmlačan. Ta skrivnost gozda ne uči in navaja le svojih otrok, ampak tudi učence iz šol, ki se podajo spoznavati naravo in kmečko življenje. Razkaže jim drevesne vrste, skupaj nabirajo gobe ali kostanj, pokaže jim, kako uporabljamo motorno

žago, razloži pomen varnosti pri delu v gozdu in podobno. S 'svojim' gozdarjem Bojanom Egartom se dobro razume, upošteva njegove nasvete, obojestransko pa tudi želje in predloge. "Vedno prideva skupaj, sicer me ne bi predlagali za skrbnega gospodarja," v smehu pove Lado Debeljak. Nekaj lesa tudi sami razžagajo, največ za lastne potrebe, nekaj tudi za prodajo.

Danes Podmlačanovi gospodarijo s 30 hektarji mešanega gozda, skoraj vse je v enem kosu in lepo urejeno, saj gre po sredi cesti, z vlakami je dobro urejen dostop. "Z dobrim sistemom vlak imamo odprt gozd, kjer ni

treba dolgo vleči z vitlom. Tako ne uničujemo podrastja, hkrati pa gre hitreje," razloži sogovornik. Poleg gozda imajo še 14 hektarjev travnika in nekaj njiv za domače potrebe, od leta 1976 pasejo od 20 do 25 glav živine. Še tri leta prej so straši odpri prve tri sobe in se podali v vode kmečkega turizma. "Danes imamo devet sob, kmetija in turizem pa se dopolnjujeta. Mi imamo vso zemljo v bregu in je zato velikokrat težko, stroji so dražji, po drugi strani pa smo bolj zanimivi za turiste, ki si želijo miru in oddiha na svežem zraku, v bližini je tudi smučišče," pove Debeljak.

Lipicanci tudi v Globokem

Največja vzrejna hiša lipicancev na Gorenjskem ima ta čas v hlevu štirinajst konj; vzredijo dva na leto, večino prodajo v tujino.

MARJANA AHAČIČ

Globoko - Vzrejna hiša Barbana je dobila ime po prvi lipicanki, ki jo je pred trinajstimi leti kupil Janez Peternel iz Globokega. Kot pravi, se je začetno navdušenje nad konji in iskanje idej za širitev dejavnosti v dobrem desetletju razvilo v zdaj že uveljavljeno vzrejno hišo, v kateri se poleg vzreje, vzgoje in prodaje konj z ženo ukvarjata tudi z organizacijo voženj z lipicansko dvovprego za prevoze ob porokah in drugih svečanih dogodkih ali v turistične namene.

Da bi dejavnost, ki je na Gorenjskem še vedno novost, predstavili javnosti, so pretekli konec tedna že tretje leto zapored pripravili družabno prireditev, na kateri so predstavili svoje delo in jo za-

Janez Peternel s soprogo in avtorjem fotografij Milanom Malovrhom / Foto: Gorazd Kavčič

ključili z otvoritvijo razstave fotografij Milana Malovrha in slik Maje Fince.

Kot je povedal Janez Peternel, imajo v vzrejni hiši Barbana v Globokem še veliko načrtov; letos so se tako začeli

ukvarjati s tekmovanjem konjskih vpreg in se prvič udeležili tekmovanja v Lipici, kjer so poleg domačih nastopili tudi vprege s Hrvaškega, Slovaškega, Madžarskega in iz Avstrije ter Romunije. Ja-

nez Peternel je na tekmovanju pripeljal štiri konje. Sam je nastopil s kobilama Lipico in Betaško v srednje teži kategoriji in v svojem premier-nem nastopu na tem tekmo-

Na Gorenjskem je pri različnih lastnikih in rejcih trenutno nekaj manj kot 50 lipicancev. Šest jih imajo na Brdu, vzrejna hiša Barbana pa je s štirinajstimi konji lastnica največjega števila lipicancev na Gorenjskem.

vanju osvojil drugo mesto, v maratonski vožnji pa je celo zmagal. V prihodnje želijo tudi sami organizirati tekmovanja, ob tem pa imajo med načrti tudi povečanje hleva in jahalnice.

Ne skrbite, bodite srečni!
Čisto majčkene cene in Varen kredit za vas!

Izkoristite do 3.000 EUR popusta, odvisno od izbranega modela.

Skupna cena: 4.5 - 9.317/100 km
Emission CO₂: 115 - 244 g/km. Število vozil in modelov je omejeno.

Avtohiša Vrtač, d.o.o. Kranj

Delavska cesta 4, 4000 KRANJ
tel.: 04 27 00 200, faks: 04 27 00 222
www.avtohisavrtac.si

O plenica, mozoljih in ljubezni

Razmišljanja o vzgoji

Avtorica: socialna pedagoginja Damjana Šmid

cena
10,43 €

Naročniki imajo
20% popusta

Naročanje po telefonu: 04/201 42 41
ali po e-pošti: narocnine@g-glas.si

Gorenjski Glas

SREDNJEVEŠKE KOVNICE NA SLOVENSKEM

Cena posamezne knjige je **40 €** + poština
Naročniki imajo 10% popusta

Naročanje po telefonu: 04/201-42-41
ali po e-pošti: narocnine@g-glas.si

Ljubitelj rimske in srednjeveške numizmatike ter častni predsednik Numizmatičnega društva Slovenije, Kranjčan Albin Pogačnik je ponovno dal v tisk svoj katalog Srednjeveške kovnice na Slovenskem. V njem opisuje izdelke vseh enajstih srednjeveških kovnic, ki so delovale koncem 12. in v prvi polovici 13. stoletja na območju današnje Slovenije. Opisanih je 362 srebrnikov iz kovnic Kamnik, Slovenj Gradec, Ptuj, Celje, Brežice, Brestanica, Kostanjevica, Čatež, Sv. Križ, Otok pri Dobravi (Gutenvert) in Ljubljana. Denar so kovali pri nas z dovoljenjem cesarja tujerodni fevdalci, ki so denar rabili za trgovino z Ogrsko-Hrvaško in drugimi vzhodnimi deželami. O tem obširno v katalogu.

Gorenjski Glas

Za vas beležimo čas

Ponudba velja od 26.12. do 31.12.2008, oz. do razprodaje akcijskih zalog v tem terminu, 3704/08

OBI

genialno

Izredna ponudba!

25 strelna srednje velika ognjemtna baterija

trajanje: 45 sekund

Peter Klepec (kategorija 2)
25 modrih, zelenih, rdečih in zlatih kometov se razpoči v zlato vešnice z vešbarvnim jedrom, efekt doseže višino 25 m, št.art.: 7430390

namesto **9,49**
Bober Bonus cena.
7,49

trajanje: 35 sekund

Kitajski zid (kategorija 2)
16 strelna ognjemtna baterija, fi 19 mm, rdeči, zeleni in modri kometi, ki se razpočijo v zlato-icečo prasketajočo krizantemo, efekt doseže višino 25 m, št.art.: 7430317

5,99

trajanje: 75 sekund

Stonoga (kategorija 2)
100 strelna zelo velika ognjemtna baterija, fi 16 mm, rdeči, rumeni in zeleni kometi se razpočijo v rdečo, rumeno in zeleno potaniko z gorečim nebom ter zlato žoge z gorečim nebom, efekt doseže višino 25 m, št.art.: 9137191

35,99

trajanje: 57 sekund

Kaos (kategorija 2)
je sestavljena iz dveh slik: prva bruha zlato in modre zvezde ter zlato ribice, druga zlato prasketajoče in rdeče zvezde z vmesnimi žvižgi, efekt doseže višino 1,8 m, št.art.: 7430663

2,99

najprepoznavnejša raketa v Sloveniji

2,99

ET (kategorija 2)
kroglična raketa, premera 51 mm, doseže višino od 55 do 65 m, kolekcija je sestavljena iz različnih efektov, št.art.: 7581661

Macolca

1,99

Macolca (kategorija 1)
ob trku s trdo površino rahlo zasveti in poč, spada v skupino pirotehničnih izdelkov, katere glavni učinek je pok in se tako po ZEPi prodaja od 19.12. do 31.12. in se sme uporabljati od 26.12. do 02.01., št.art.: 9137159

* Sredstva uporabljajte previdno. Pred uporabo vedno preberite navodila in podatke o izdelku. Vsako orodilo, ki jih prodajamo ni dovoljena prodaja fizičnim osebam, mladim od 14 let za kategorijo 1, 16 let za kategorijo 2 in 18 let za kategorijo P1 in kategorijo 3 do 1000 g neto eksplozivne mase (NEM). Prodaja ognjemtnih izdelkov kategorije 1, katerih glavni učinek je pok, je dovoljena od 19. do 31. decembra

OBI Ljubljana • OBI Maribor • OBI Murska Sobota • OBI Kranj • OBI Koper

DARILO NAROČNIKOM V LETU 2009

• Pohodne palice

• Termovka

• Kuharska knjiga

• Šal z žepkom

• Dežnik

• Odeja

Plačniki letne naročnine lahko letos izbirate med šestimi darili. Ponudba velja do 5. marca 2009, če boste letno naročnino plačali na sedežu Gorenjskega glasa, Bleiweisova cesta 4, Kranj, vsak delavnik od 8. do 19. ure. Na začetku bo izbira največja, zato pohitite, saj ne moremo vedeti, za kateri izdelek se boste odločili.

Gorenjski Glas

Presenečena nova naročnica

Marta Podobnik je doma v Cerknem in je postala srečna štiritisočna nova naročnica, ki smo jo razveselili z lepo nagrado.

DINA KAVČIČ

Ko smo jo poklicali po telefonu, ji čestitali in povedali, da za nagrado prejme sedem dni bivanja v Termah Ptuj s polpenzionom za dve osebi, je sprva mislila, da gre za šalo. Rekla si je, da dolge nagrade ne bo držala v rokah, o tem nikomur ne bo nič razlagala. Ob našem obisku je vidno ganjena prekipevala od veselja in hitela pripovedovat, da bo s seboj vzela hčerko in da si počitnic želite tudi vnučka. Veselje je bilo nepopolno, saj v toplicah še nikoli ni bila.

Čprav Cerkno ni na Gorenjskem, ampak na drugi strani Škofjeloškega hribovja in je Marta rojena Primorka, ji je Gorenjski glas že "zlezal pod kožo". Ko so jo poklicali s Centra slepih in slabovidnih in ji časopis ponudili sprava v brezplačno branje, je privolila. Začela ga je brati in postal ji je všeč, saj piše o vsem

po malo. Pove, da prebere celega, še posebej se ji zdijo zanimive priloge, zelo rada pa rešuje tudi križanke. Marta je upokojena delavka iz Ete, ki je pred leti izgubila moža. Ima sina, dve hčeri in kar sedem vnukov: Blaža, Evo, Uršo, Anko, Vesno, Nives in Sandro. Najmlajša vnučka veliko čuva, jima skuha kosilo, nemalokrat pri njej tudi prespita, saj je hčerka zaposlena kot medicinska sestra v psihiatrični bolnišnici v Idriji in opravlja delo v izmenah. Druga hčerka je anesteziistka v Splošni bolnišnici v Sempetru, sin pa z družino živi v Ročinju. Vsi jo večkrat obiščejo in tudi za silvestrovo so običajno vsaj do polnoči skupaj. Takrat odpirajo darila. Marta je za najstarejšo vnučko darila že kupila, za najmlajše še ne. Sama vedno dobi uporabna darila, na primer pižamo ali jopico. Letos pa, pravi, je največje darilo že dobila. Pripisal ji ga je Gorenjski glas.

Presrečna Marta Podobnik ob prevzemu nagrade

KRANJ

Darilo Elektra Gorenjska kranjski porodničnici

Elektro Gorenjska je Bolnišnici za ginekologijo in porodništvo (BGP) Kranj v petek v prostorih bolnišnice podaril monitor za spremljanje življenjskih funkcij pri novorojenčkih in porodnicah. "Skladno z dolgoletno tradicijo družbeno odgovornega podjetja smo se v Elektro Gorenjska odločili, da bomo del sredstev, ki bi jih sicer namenili za poslovna darila, podarili BGP Kranj. Vesel sem, da smo skupaj z BGP poiskali način, s katerim je naše darilo namenjeno dolgotrajnejši uporabi in ni namenjeno samo enemu posamezniku, ampak mnogim novorojenčkom in njihovim mamicam," je povedal predsednik uprave Elektro Gorenjska Jože Knavs. Monitor je stal osem tisoč evrov, Aleš Rozman, dr. med., specialist anesteziolog, je povedal: "V bolnišnici smo imeli doslej pet monitorjev, a nobeden od njih ne omogoča invazivnega nadzora življenjskih funkcij. Ta monitor pa že ima to opcijo." V kranjski porodničnici se je letos do petka dopoldne rodilo 1420 otrok, kar je precej več kot lani, ko se je v istem času rodilo 1325 otrok. "Začeli smo uporabljati tudi nov sterilizator, ki smo ga kupili s pomočjo Gorenjske banke, ki je letos donirala 50 tisoč evrov," je povedala Lea Ahčin, pomočnica direktorice za področje zdravstvene nege v bolnišnici. S. K.

Sin dopolnil očetove jaslice

Pokojni tržiški čevljar Jože Ribnikar je izdelal jaslice, ki so ljudska umetnost. Avtor nove postavitve je sin Vinko, znani akademski kipar. Za galerijo skrbi Daniel Zupan z družino.

STOJAN SAJE

Tržič - Hiša s številko Virje 9 stoji v starem delu Tržiča med Kurnikovo hišo in župnijsko cerkvijo. Iz Cerkvene ulice vodi vhod v Galerijo družine Ribnikar, kjer hranijo stare Tekčeve jaslice in druge umetnine. Mnogi že vedo, da so tam jaslice na ogled vsak dan med 25. decembrom in 2. februarjem.

"Doma sem bil v Kovorju. Že kot otrok sem šel okrog božiča večkrat peš v Tržič, da sem si ogledoval Tekčeve jaslice. Takrat se mi je zdel čudež, kako je čevljar Jože Ribnikar naredil, da se lesene figurice premikajo. Naključje je hotelo, da sem pozneje spoznal njegovo hčer Silvo. Po poroki sem se leta 1966 preselil k njim in pomagal tasto pri postavljanju jaslic do njegove smrti leta 1970. Dve desetletji zatem smo na podstrešju uredili stalni prostor za razstavo. Že takrat so prihajali mnogi obiskovalci, jaslice pa so raziskovali tudi strokovnjaki. Dr. Emilijan Cevc je zapisal, da so Tekčeve jaslice ljudska umetnost, ki je nastala iz srčne potrebe, vere in veselja nad božičnim dogodkom. Ocenil je, da spadajo med najlepše dosežke ljudske in verske kulture pri nas. Ko smo leta 2000 uredili v pritličju Galerijo družine Ribnikar, je Jožefov sin Vinko Ribnikar poskrbel za novo postavitve jaslic. Znani akademski kipar je čutil dolžnost, da dopolni

Daniel Zupan z družino skrbi za predstavitve v Galeriji družine Ribnikar.

delo očeta, ki je prezgodaj umrl," je Daniel Zupan opisal zgodovino jaslic.

Dopolnjena vizija božične zgodbe

V mnogih letih vztrajnega dela je čevljar Jože izrezljal iz lesa številne človeške, živalske in angelske figure, ki v osrednjem delu jaslic prikazujejo rojstvo Jezusa in tedanje prebivalstvo. Očetovo vizijo božične zgodbe je Vinko dopolnil z začetnim prizorom Marije in Jožefa med iskanjem prenočišča in končno sliko bega v Egipt. V ospredju je dodal propadajoči tempelj in akvadukt, kar ponazarja konec antike in začetek obdobja našega štetja.

V ozadju risba in relief upodabljata pokrajino, ki se za Betlehemom nadaljuje v globino. Novost je osvetljena niša na steni, kjer trije kralji sprašujejo Heroda o rojstvu Jezusa. Vsaka figura iz lesa je unikat zase. Posebnost so dvojne ali trojne figure iz enega kosa lesa. Barve na figurah je Daniel skrbno obnavljal. Vsako leto zamenjajo mah na jaslicah, pri čemer pomagata tudi sinova Tomaž in Marjan.

"Oba imata že družini. Tudi petim vnukom so jaslice v veselje. Otrokom je posebej všeč oglašanje ovc in ptic, pretakanje vode in kroženje angelov nad odrom. Na nočnem nebu utripajo zvezde, zvezda repatica pa spreminja

barve. V galerijo smo letos prvič postavili Vinkove umetniške jaslice, ki jih je imel na evropski razstavi. Tam so njegovi leseni kipi svetnikov, reliefna glava Kristusa, razpelo in sveta družina, ki od letos krasi poštne znamke. Na stehnah so oljne slike, ki jih je naslikala Marica Šmid, Vinkova in Silvina sestra. Moja žena vztrajno podpira galerijsko dejavnost," je povedal Daniel Zupan.

Obiskovalci prihajajo na ogled Tekčevih jaslic od vsepovsod. Največ je Gorenjcev. Zupanovi so najbolj veseli obiska rojakov iz tujine. Med njimi so tudi potomci čevljarja pr' Putnik, ki je imel delavnico na mestu sedanje galerije.

Tudi kužki so radi urejeni

Kranjčanki Špela in Urša sta odprli pasji salon, kjer bosta razvajali kosmatinčke.

VILMA STANOVIK

Kranj - "Sestro imava radi kužke, posebno Urša, ki je še študentka, zelo uživa pri delu z njimi. Zato sva se tudi odločili za solanje, kjer sva se učili, kako negovati kužke, da so lepi in urejeni. Nato sva se odločili, da skupaj odpreva pasji salon tukaj na Zlatem polju. Prostor je bilo kar težko dobiti, saj je vsak, ko sva mu povedli, kaj namerava početi v njem, pomislil, da bo okoli salona velik hrup. Vendar nikakor ni tako," je ob sobotnem odprtju salona povedala Špela Končina, medtem ko se je Urša že trudila z umivanjem in česanjem prvih obiskovalcev.

"V Ljubljani je že nekaj ponudbe podobnih salonov, na

Gorenjskem pa je tega malo in povpraševanja lastnikov kužkov je dovolj. Naj pa pomeni, da vsak kužek potrebuje nego, saj je treba kužke počesati, jim razvozlati dlake, očistiti ušesa, urediti nohte, jih tudi umiti. Vendar pa pasji salon ni veterinarska ambulanta, zato lastnike kužkov, ki so bolni oziroma imajo težave z zdravjem, napotiva k veterinarjem," poudarja Špela in dodaja, da so v njenem salonu dobrodošli vsi kužki, le za tako imenovane razstavne kužke se nista specializirali, saj ti potrebujejo posebno nego že od prvih korakov naprej.

"Kužki večina dobro prenašajo nego, vendar opažava, da so bolj umirjeni, če lastnikov ni zraven," tudi

Sestri Špela Končina in Urša Ojsteršek imata radi kužke, prepričani pa sta, da prav vsak kosmatinček potrebuje primerno nego. / Foto: Gorazd Kavčič

pravi Špela in dodaja, da kužke negujeta zgolj z naravnimi šamponi, prav tako pa imajo v salonu, ki sta mu

dali ime Kosmate tačke, tudi oblačila za kužke, zlasti za manjše, ki jih pozirni rado zebe.

Plesni tečaji za invalide

Petra Škofic je prepričana, da pleše lahko prav vsakdo, zato si želi ustanoviti plesno šolo za ljudi s posebnimi potrebami.

JASNA PALADIN

Kamnik - Mlada, 26-letna Radomljanka, ki zdaj živi v Kamniku, je s plesom zaznamovana že skorajda vse življenje, saj je do konca srednje šole ples zelo uspešno trenirala, ko pa se je začela preizkušati tudi kot plesna učiteljica, se je povsem po naključju srečala s področjem, ki ji prej nikoli ni bil blizu.

"Pred petimi leti, ko sem še delovala v plesni šoli, so me poklicali v tedanji ZUIM, saj so se maturantje želeli naučiti četvorke. Brez kakršnih koli izkušenj in polna predsodkov sem se s strahom podala na prvo vajo, saj nisem vedela, ne kako naj se stvari lotim ne kaj me čaka. Nekako sem pričakovala, da mi bodo invalidi, ki si želijo naučiti plesati, vzeli veliko energije, pa je bilo v resnici povsem obratno. Ko sem se s prve vaje vrnila domov, sem se zjokala, ker sem se zamislila, nad kakšnimi malenkostmi in neumnostmi se pritožujem - če me bolijo noge na primer - ti mladi pa so bili tako iskreno veseli, da jih je nekdo prišel učiti plesat in jih vzel za sebi enakovredne," pravi Petra Škofic, ki je sicer zaključila študij pedagogike, a se zadnje obdobje z vsem srcem in velikim veseljem posveča plesnim tečajem. Sodeluje

tudi z VDC Sožitje v Mengšu, z invalidi s cerebralno paralizo v Sončku, z Društvom študentov invalidov Slovenije in drugimi skupinami po vsej Sloveniji.

"Kmalu sem v tem delu začela zares uživati. Odziv invalidov in drugih oseb s posebnimi potrebami je namreč neverjeten. Zelo so hvaležni vsem, ki jih obravnavajo kot sebi enake. Sama zdaj nanje ne gledam prav nič drugače, tudi glas povzdignem, če je treba, ne dajem jim prav nobene potuše, saj vem, da so se sposobni naučiti vsega," je odločna Petra, ki se je odločila, da bo na tem področju v Sloveniji naredila nekaj več. Povezala se je s strokovnjaki na Nizozemskem, kjer je ples na vozičkih razvit že vrsto let. Na izobraževanjih v tujini se je navdušila nad njihovim pristopom, zato si je zadala cilj, da vse to prenese tudi v Slovenijo. Januarja odhaja na izobraževanje v Anglijo, kjer bo kot prva v Sloveniji skušala pridobiti licenco za inštruktorja plesalcev na invalidnih vozičkih.

In kako se invalide na vozičkih nauči plesati? "Ja, tako kot vse druge ljudi - korak za korakom. Tudi oni plešejo v paru, lahko dva vozička skupaj, čeprav je lažje, če je eden v paru hodeči. Nekaj stvari je sicer prilagojenih, ampak - vse se da! Tudi sama si sprva

Petra Škofic

nisem predstavljala, česa vsega so zmožni, ko pa sem v tujini videla invalide plesat, sem od navdušenja dobila kurjo polt," razlaga simpatična Petra.

Za svoja prizadevanja pri delu z invalidi jo je revija Naša žena letos nominirala za priznanje v akciji Ljudje odprtih rok. "Seveda sem bila te nominacije in pozornosti vesela, čeprav se mi je zdelo, da so drugi nominiranci naredili res veliko, da so se za nekaj žrtvovali, česar zase ne morem reči. Sama

delam s temi ljudmi zato, ker to preprosto rada počnem. Vesela sem bila predvsem zaradi pozornosti medijev, saj brez njih tabujev o invalidnosti in plesu ne bom mogla podirati."

Petra pravi, da je sčasoma preprosto pozabila, da so njeni plesni učenci v čem drugačni. Zato si želi ustanoviti plesno šolo za ljudi s posebnimi potrebami - za invalide, slepe, gluhe in druge - saj ni nobene potrebe, da bi bili prikrajšani za plesne užitke.

Za otroke pripravili igrico in darila

Z obiskom dedka Mraza je društvo Poskoči simbolično zaznamovalo odprtje novih prostorov na Savski cesti.

MATEJA RANT

Kranj - Otroke iz humanitarno-invalidskega društva Poskoči, ki so se jim pridružili še otroci iz medobčinskega društva za gluhe in naglušne Auris, je minulo soboto obiskal dedek Mraz. Otroke so najprej razveselili z igrico, ki so jo pripravili Tine Miklavčič in otroci iz podružnične šole Kokrica, nato pa je dedek Mraz otrokom razdelil darila.

V društvu Poskoči pa so se že v začetku decembra razveselili posebnega "darila", in sicer selitve v nove prostore na Savski cesti, kjer so uredili telovadnico za otroke s posebnimi potrebami. Društvo je po besedah tajnice Romane Venke Pečar sicer sprva delovalo kot sekcija za Dow-

nov sindrom v okviru Sožitja Ljubljana. "Pri terapijah smo dosegali zelo dobre rezultate, zato smo se odločili, da ustanovimo lastno društvo." Lani so za nekaj časa prekinili terapije, ker so začeli urejati novo telovadnico, ki so jo opremili z vsemi potrebnimi pripomočki za razvoj motorike. Delati so spet začeli letos decembra. "Imeli bomo tudi svojega specialnega terapevta, poleg tega pa bomo začeli izvajati terapijo s konji na Crngrobu in program za razvoj motorike pri osebah s posebnimi potrebami," je razložila in dodala, da nameravajo v prihodnje pridobiti še logopede, izvajali pa naj bi tudi plesne vaje. Terapije bodo predvidoma začeli februarja, je še dejala Romana Venka Pečar.

Otroke iz društev Poskoči in Auris je minulo soboto obiskal dedek Mraz.

Sporočila z božičnih jelk

Tržiška mladina je ponudila vrsto idej za okrasitev božičnih drevesc. Kovor in okoliške vasi so podale roke Tržiču.

STOJAN SAJE

Tržič - Turistično društvo Tržič je v dneh pred prazniki pripravilo v občinskem atriju božični sejem, na katerem obiskovalci najdejo izdelke za vsakdanjo rabo, darila in krasitev doma. Za slednje opravilo so pomudili marsikatero zanimivo idejo udeleženci sobotnega tekmovanja v okrašanju božičnih jelk.

Učenci podružnične šole Podljudbelj so postavili Smrečico gozdnih palčkov. Zanj so izdelali okraske iz lesa in lišajev, veje pa so prepletli s srobotom. Snežake iz lesa in zvezdice iz vej so naredili člani prometnega krožka pri SPV Tržič. Učenci Osnovne šole Bistrica so se odločili za Božičkove škratke, za katere so uporabili storže in blago. Osnovnošolci iz Križev so

storžem dodali še ročno izdelane obeske iz keramike. Ekipa Mladinskega centra Tržič je izdelala verigo otrok različnih ras, ki se držijo za roke, na veje pa je obesila odprte dlani iz papirja. Prvi razred verouka v župniji Tržič je naredil sveče in okraske iz papirja ter belo verigo iz pene. Tržiška enota Varstveno delovnega centra Kranj je ročno izdelala keramične anjele in druge okraske. Podružnična šola Lom pod Storžičem je oblikovala obeske iz furnirja, odpadkov lesa in oblancev. Skupina iz Vzgojno varstvenega zavoda Tržič je predstavila pozlačene obeske iz pene. Učenci podružnične šole Kovor so dodali voščenicim obeskom papirne grbe vasi iz krajevne skupnosti. Na plakat so zapisali: "Podajamo roke Tržiču ter ponuja-

Okrog smrečice z grbi vasi so zaplesali učenci in učiteljice iz Kovorja.

mo sodelovanje in podporo. S spoštovanjem in upoštevanjem drug drugega bomo pomagali narediti našo občino še prijaznejšo in lepšo." Mladim se je zahvalil za dobre želje tržiški župan Borut Sajovic. S predsedni-

co TD Tržič Marjano Zupan jim je izročil nagrade za izdelke, ki so jih ocenili Janez Šter, Jernej Kosmač in Jožica Lavrič. Seveda so bili veseli tudi daril, ki jih je Božiček razdelil med najmlajše.

TRBOJE

Pojejo Trbojci vseh starosti

V soboto zvečer je bil v trbojskem Domu kulture letni koncert Mladinskega pevskega zbora Trboje, ki ga vodi Franci Sekne. V zboru je kar precej več pevov kot pevec, vendar je slednje kljub temu močno slišati. V prvem delu koncerta so zapeli Trubarjevo Jagerske vere obilna izlaga, Mozartovo Ave verum, ljudski So še rožice in Dajte, dajte, ki je pri zborih vse bolj priljubljena, ter Suštarski most. V goste so na koncert povabili obe pevski skupini, ki tudi prepevata v njihovem kraju. Najprej so nastopile Trbojske ljudske pevke pod vodstvom Nevenke Vidmar, ki jih je Franci Sekne za ta večer preimenoval v Trbojske rožice. Zapele so ljudsko Tam na vrtni gredi in ponarodelo Naš maček, pri kateri jih je s harmoniko spremljal Jože Čebašek. Za njimi pa je zapel še moški nonet Zasavski fantje pod vodstvom Katarine Žebovec, ki je zapel ljudski Obljubil si z mano in Črni kos. V drugem delu so mladi trbojski pevci zapeli nekaj tujih pesmi: Can't Buy Me Love, Tuxedo Junction in Sambabrazil ter Visoko pesem in Dan ljubezni, s katerima so se spomnili poroke dveh svojih članov letos poletja. Sledili sta še pesmi Beli cvet in Glej zvezdice božje, s katero so vsem voščili lepe praznike. Ko se je zborovodja mladinskega zbora na koncu zahvalil vsem nastopajočim za sodelovanje in poslušalcem za obisk, je poudaril, da je najbolj vesel tega, da so oboji, mladi in starejši, premagali predsodke in skupaj nastopili na prireditvi. M. Ž.

GG

naročnine

04/201 42 41, e-pošta: narocnine@g-glas.si
www.gorenjski-glas.si

HALO - HALO GORENJSKI GLAS
telefon: 04 201 42 00

Naložilo se objav sprejemamo po telefonu 04/201-42-00, faksu 04/201-42-11 ali elektronsko na Bistovelcovi cesti 4, v Kranju št. po pošti - do ponedeljka in četrka do 11.00 uri. Cena oglasov in poslužb in rubrike določimo ugodno.

JANEZ ROZMAN S.P. - ROZMAN BUS, LANCOVO 91, 4240 RADOVLJICA, TEL: 04/53 15 249, FAX: 04/53 04 230**MADŽARSKE TOPLICE 29. 1. - 1. 2. 2009; TRST RAZPRODAJA 9. 1. 2009; OGLED ŽIVIH JASLIC V RAZKRIŽJU 27. 12.** Vesele božične praznike in srečno novo leto 2009

OBVESTILA O DOGODKIH OBJAVLJAMO V RUBRIKI GLASOV KAŽIPOT BREZPLAČNO SAMO ENKRAT.

PRIREDITVE**Trg - predstavitev trka v prostor****Kranj** - V petek, 26. decembra, bo ob 19. uri na Slovenskem trgu potekalo odprtje projekta TRG - predstavitev trka v prostor. Na panojih bo razstavljenih 22 avtorskih pesmi Andreja Urbanca.**Hura, prosti čas - vikend program****Železniki** - Športno društvo Ratitovec je v šolskem letu 2008/2009 organiziralo brezplačno akcijo Hura, prosti čas - vikend program za osnovnošolske otroke, ki poteka ob petkih v telovadnici OŠ Železniki. V tem šolskem letu bo organiziralo tudi planinske pohode v okviru programa Hura, prosti čas - pohodništvo osnovnošolci in predšolski. Vse dodatne informacije dobite po tel.: 040/425 361 (Aleš Jensterle).**Štefanovanje****Srednja vas** - V petek, 26. decembra, ob 10. uri se bo pri cerkvi sv. Radegunde v Srednji vasi pri Šenčurju začelo tradicionalno Štefanovanje, ki ga bo popestril blagoslov konj.**Otepanje****Bohinj** - Gorenjski muzej v sodelovanju z Občino Bohinj vabi na tradicionalno Otepanje, ki bo v petek, na Štefanovo, 26. decembra, ob 19. uri v Oplenovi hiši pod Studorom.**Oxpamul, izgubljeno mesto****Bohinjska Bistrica** - Gorenjski muzej skupaj z Občino Bohinj vabi v Muzej Tomaža Godca na muzejski večer predstavitve dokumentarnega filma Oxpamul, izgubljeno mesto, ki bo v soboto, 27. decembra, ob 19. uri. Film vodi v domovino Majev, v gozdove mehiškega polotoka Jukatan, kjer priznani arheolog dr. Ivan Šprajc popelje mehiško-slovensko odpravo na sled izgubljenega mesta Pared de Los Reyes.**IZLETI****Dražgoše****Kranj** - Planinci in pohodniki kranjskih upokojevcev vabijo na pohod na Dražgoše. Izlet bo v nedeljo, 11. januarja, odhod avtobusa bo ob 7. uri izpred Creine. Hoje bo za 4 do 5 ur. Prijave sprejemajo v društveni pisarni do petka, 9. januarja.**Na Kum****Kranj** - Planinci kranjskih upokojevcev vabijo 2. januarja 2009 na pohod na Kum. Peljali se boste z vlakom do Trbovelj, nato pa bo 5 do 6 ur hoje. Prijave sprejemajo v društveni pisarni do 29. decembra.**KONCERTI****Božično-novoletni koncert****Senično** - Krajevna skupnost Senično vabi na 7. tradicionalni Božično-novoletni koncert, ki bo v soboto, 27. decembra, z začetkom ob 18. uri v cerkvi svetega Jerneja v Seničnem. Nastopali bodo: Vokalno-instrumentalna skupina Zali Rovt, Romana Krajncan, Žiga Krajncan, Manca Izmajlova, Primož Grašič, Le Saxtigue, D'band. Že ob 16.30 se bo pod vaško lipo v tem prazničnem času ustavil Božiček, ki bo obiskal in obdaril najmlajše. Vstopnine na koncert ni, so pa dobrodošli prostovoljni prispevki.**Božični koncert****Breznica** - Mešana pevka skupina Dr. France Prešeren Žirovnica - Breznica vabi vse ljubitelje božične glasbe na Božični koncert, ki bo v ponedeljek, 29. decembra, ob 19. uri v Župnijski cerkvi na Breznici. V goste so povabili moški oktet TEŠ iz Šoštanj.**OBVESTILA****Erjavčeva kočica med prazniki****Jesenice** - Planinsko društvo Jesenice, C. železarjev 1, Jesenice, obvešča vse planince in ljubitelje gora, da bo Erjavčeva kočica na Vršču odprta od 26. do 28. decembra in od 31. decembra do 4. januarja, če bodo vremenske razmere ugodne. Več informacij na tel. št. 051/399-226 (oskrbnica Nada). V mesecih januarju, februarju in marcu bo kočica odprta ob vikendih.**PREDSTAVE****Poroka Štefa Vampiča****Ribno, Bohinjska Bela** - 5 komedijo Poroka Štefa Vampiča Georgesa Feydeauja se bo Gledališče Belansko, ki deluje v okviru Kulturnega društva Bohinjska Bela, predstavilo občinstvu v soboto, 27. decembra, ob 19. uri v Zadržnem domu Ribno. V nedeljo, 28. decembra, bo ob 19. uri ponovitev komedije v Kulturnem domu na Bohinjski Beli.

PETKOVA PRIREDITEV
Gostuje: Lutkovno gledališče Tri

EGON
Petek, 26. december 2008, ob 17.30 uri
v Krlice Krace, Glavni trg 22

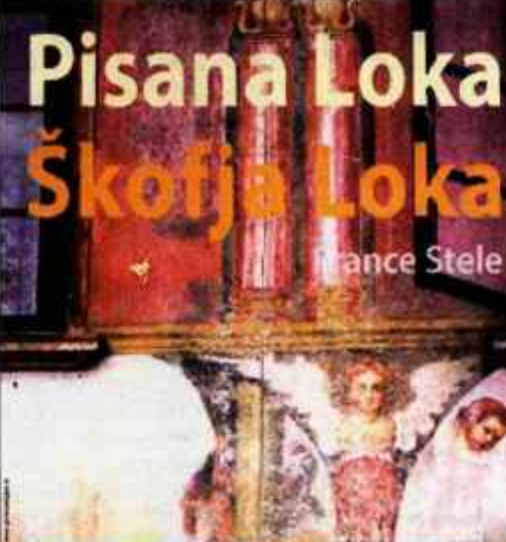
SOBOTNA MATINEJA
Ni predstave
Sobota, 27. december 2008, ob 10. uri
v Prešernovem gledališču

Gorenjski Glas

Pisana Loka

Škofja Loka

France Stele

ŠKOFJA LOKA SKOZI FOTOGRAFSKO OKO FRANCETA STELETA
250 FOTOGRAFIJ

Cena 31,50 eur + poština
za naročnike 10% popusta

Gorenjski Glas Za vas beležimo čas

Ekstuzivno na Gorenjskem glasu

500 strani obsegajoča knjiga, ki govori o življenju "viharnika", ki ga je življenje premetavalo in utrdilo.

Zelo zanimiva knjiga za Gorenjce, saj se največ dogaja prav v naših krajih.

Prvi Slovenec, ki je bil dvakrat zaprt na Golem otoku.

Cena za bralce Gorenjskega glasa z 20% popustom samo
23,2 EUR
+ poština

Gorenjski Glas

Za vas beležimo čas

Novi vodniki po naravi

NOVO

256 do 320 strani, 1800 do 2200 fotografij

Cena za posamezni vodnik: **19,90 €** + poština (za naročnike Gorenjskega glasa 20% popust)

Cena za komplet: **79,60 €** + poština (za naročnike Gorenjskega glasa: **69,65 €**)

Gorenjski Glas Za vas beležimo čas

DENAR NA SLOVENSKEM

Cena posamezne knjige je **40 €** + poština
Naročniki imajo 10% popusta

Naročanje po telefonu 04/201-42-41 ali po e-pošti: narocnine@g-glas.si

Prva izdaja kataloga Denar na Slovenskem 2007 je bila zelo hitro razprodana. To potrjuje, da je med zbiralci in ljubitelji numizmatike izredno veliko zanimanja za tovrstno literaturo, kar nas je še dodatno spodbudilo k izdaji novega kataloga. Pri novi izdaji ne gre za ponatis starega kataloga, temveč za popolnoma nov koncept z obsežnimi dopolnitvami, ki celoviteje predstavljajo uporabo denarja na Slovenskem; novi katalog in je celostno precej bolj podoben nacionalnim katalogom drugih držav.

Gorenjski Glas Za vas beležimo čas

V vodniku je opisanih 76 vzponov: nezahtevnih, zahtevnih in zelo zahtevnih.

Planinski Porok avljena gora

Cena 20 evrov, za naročnike 15 evrov + poština
Naročanje: po telefonu št. 04/201-42-41 ali po el. pošti: narocnine@g-glas.si

Gorenjski Glas

ANKETA

Bolje v lastni državi

MATEJA RANT

Dan samostojnosti mnogim pomeni zgolj še en prost dan več v decembru, ki je po mnenju nekaterih v vsej noriji nakupovanja daril mogoče celo malce spregledan. A večino kljub temu navdaja s ponosom, da živimo v lastni državi. Foto: Goran Kavčič

Breda Mohar,
Druhovka pri Kranju:

"Ta praznik mi veliko pomeni in verjamem, da tudi vsem Slovencem. Menim namreč, da smo z lastno državo še bolj utrdili slovensko nacionalno samozavest."

Petra Ahačič, Ljubljana:

"Vsaka stvar prinese kaj dobrega in kaj slabega. Na splošno se mi zdi, da zdaj živimo bolje. Ta praznik je pa res kar premalo opažen v vsej tej decembrski noriji."

Drago Marčun,
Breg pri Bistrici:

"Prepričan sem, da zdaj živimo bolje, če pogledamo samo, koliko se gradi, obnavlja ... Vsekakor več denarja ostane v Sloveniji. Zato z veseljem praznujem ta praznik."

Polona Boljte, Jesenice:

"Zdi se mi, da nam je v lastni državi na splošno bolje, treba pa je priznati tudi, da je bilo včasih vse lažje dostopno tudi navadnim ljudem, recimo službe, stanovanja ..."

Benjamin Kovič, Primskovo:

"Danes imamo več svobode glede odločanja, več izbire, a je treba bolj trdo delati. Včasih so imeli vsi vse, danes pa le pridni, čeprav nekateri mogoče samo nimajo sreče."

Glasbene mojstrovine Poljanskih orgličarjev

Pred dvema letoma je bil v Poljanah tečaj igranja na orglice. Med tečajniki so bili tudi člani sedanje glasbene skupine Poljanski orgličarji, ki znajo na malih glasbilih zaigrati čudovite melodije.

JOŽE KOŠNJEK

Aprila 2006 je bil v Poljanah na pobudo kulturno-umetniškega društva Ivan Tavčar in Majde Debeljak tečaj za ljubitelje igranja na orglice, na katerem jim je znane za igranje na tem glasbilo uterjal in širil naš znani akademski glasbenik in multi-instrumentalist Vladimir Hrovat iz Ljubljane, ki je pravi virtuozi v igranju na orglice. Organizatorji tečaja so želeli z nastopi orgličarjev obogatiti kulturno življenje v vasi. Zanimanje za tečaj je bilo veliko, saj je v teh krajih precej ljudi znalo igrati na orglice, nekateri pa so se igranja na to glasbilo posebej učili. Tečaja so se udeležili Štefka Kržnar, Jože Dolenc, Anton Krek, Tomaž Pisk, Simon Čadež, Milan Kalan, Tomaž Poljanšek, Miha Mrak in Marjan Šifrar. Večina tečajnikov se je odločila, da bo igrala zase, za "svojo dušo", štirje, Anton Krek iz Podobena, Valentin Bogataj iz Gorenje vasi, Milan Kalan iz Hotavej in Jože Dolenc iz Podobena, pa so se odločili za nastopanje. Ustanovili so skupino Poljanski orgličarji, ki je ena redkih

Od leve: Anton Krek, Valentin Bogataj, Jože Dolenc in Milan Kalan

takšnih glasbenih skupin v državi. Njen umetniški vodja je Anton Krek. Poljanski orgličarji so začeli javno nastopati že isto leto v domačih krajih, lani in letos pa jih je spoznala tudi Slovenija. Lani so nastopili kar 36-krat! Lani in letos so nastopili na mednarodnih tekmovanjih ustnih harmonikarjev v Mokronogu, kjer imajo bogato tradicijo igranja na to glasbilo. Obakrat so prejeli bronasto priznanje, kar jim še poveču-

je pogum in voljo za igranje in nastopanje.

Poljanski orgličarji izvrstno poznajo skrivnosti in možnosti igranja na glasbilo. Na vprašanje, kaj je se posebej pomembno za dobro igranje, odgovarjajo, da tehnika piharija oziroma pravilna izdih in vdih zraka ter seveda tehnika uporabe glasbila. Tako imenovane kromatične orglice imajo tudi posebno napravo, ki daje možnost igranja dodatnih akor-

dov, durov, molov in podobno. Predvsem pa je potrebna ljubezen do igranja na tem glasbilo.

Poljanski orgličarji znajo iz svojih drobcenih glasbil izvaljati čudovite zvoke. Kdor jih želi slišati, naj pride na njihov koncert, ki bo danes, 24. decembra, ob 20. uri v cerkvi sv. Martina v Poljanah. Predstavili se bodo s programom božičnih pesmi, prirejenih za kvartet ustnih harmonik. Pridite!

KRATKE NOVICE

Luč miru potuje po Sloveniji

Luč miru iz Betlehema je tradicionalna decembrska akcija, ki nosi v sebi sporočilo miru, medsebojne povezanosti, strpnosti in sodelovanja med ljudmi. V slovenske domove jo vsako leto ponesejo slovenske skavtske in taborniške organizacije. V Kranju so luč miru sprejeli 19. decembra in jo v dnevih do božiča ponesli v 26 okoliških župnij. Z lučjo miru so obiskali tudi župane občin Naklo, Tržič, Kranj, Senčur, Preddvor in Jezero. Na sliki: v Kranju je dar miru sprejel podžupan Bojan Homan.

PREDDVOR

Potopili bodo božično drevo

V Preddvoru bodo tudi letos potopili osvetljeno božično drevo v jezero Črnava. Dogodek, ki bo na božični dan, 25. decembra, ob 17. uri, pripravlja Turistično društvo Preddvor, s smrečico pa se bodo potopili člani potapljaškega društva Som iz Kranja. Potop božičnega drevesa je že sedmi po vrsti. D. Ž.

MEDVODE

Na Sv. Jakobu v spomin na samostojnost

Tudi letos se bo na štefanovo, 26. decembra, ob šestih zvečer na Sv. Jakobu na Brezovici nad Medvodami začela slovesnost, proslava v spomin na dan samostojnosti, ki se vsako leto začne s sveto mašo. Letos jo bo daroval dr. Andrej Saje, tiskovni predstavnik Slovenske škofovske konference, glavni govornik v okviru kulturnega programa pa bo minister za Slovence po svetu in v zamejstvu akademik dr. Boštjan Žekš. Udeležbo na slovesnosti so med drugim potrdili tudi predstavniki Narodnega sveta koroških Slovencev in predstavniki Slovenske skupnosti v Italiji. M. B.

vremenska napoved

Napoved za Gorenjsko

Danes bo še precej jasno, ponekod bo zjutraj in dopoldne megla. V četrtek in petek bo več oblačnosti, zapihal bo vzhodnik do severovzhodnik. Ponekod lahko rahlo sneži. Tudi ob koncu tedna bo podobno in še nekoliko hladneje.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

SREDA
-5/-4°C

ČETRTEK
-4/-2°C

PETEK
-6/-1°C

RADIO KRANJ d.o.o.
 Štirbarjeva ul. 8, KRANJ
 TELEFON:
 (04) 281-2220 (receptivna)
 (04) 281-2221 (stara)
 (04) 2022-222 (mobilna)
 (051) 303-505 (mobilna št.)
 FAX:
 (04) 281-2225 (receptivna)
 (04) 281-2229 (stara)
 E-pošta:
 radiokranj@radio-kranj.si
www.radio-kranj.si